

„Hatvan éve egy hajóban evezünk”

Találkozás a Bécser házaspárral

Bécser Péter és Krisch-Fekete Irén 1961-ben házasodtak össze, tavaly ünnepelték a gyémántlakodalmukat. Életkorukat meghazudtoló frissesség, vidámság, tettekre készség sugárzik belőlük. Két fiuk közül az idősebb ferences szerzetes pap lett. Az Amoris laetitia-családevben őket is kérdeztük: hogyan sikerült összetartaniuk a családot, és megőrizni egymás között azt a békét és örömet, ami ilyen fiatalon tartja őket.

– Honnan származnak a családjaik?

Krisch-Fekete Irén: Péter fiam egy-két éven át tartó munkával kutatta a családjunk történetét a legkisebb unokánknak, akit minden érdekel a családi múltból, mint ahogyan őt is. A 18. század elejéig tudta visszavezetni a családfa ágait. Hatalmas könyvet állított össze, s emellett felkereste a régi családi helyszíneket, sírokat is megtalált. Az apukám családja Morvaországból származik, a 19. század végén költöztek Magyarországra. Édesanyám Aradon született, ők 1919-ben jöttek át, egy ideig vagonlakók voltak, nem találtak máshol szállást. Anyukámék hatan voltak, két testvére még kiskorában meghalt diftériában, akkoriban még nem volt ellene védőoltás.

Bécser Péter: Az én nagyapám szepességi szász volt. Az idősebb fiam szokta mondani, hogy a dédapja Magyarországon született németnek, és Romániában halt meg magyarnak. Apámék ketten voltak testvérek, anyámék öten. Mi is ketten vagyunk a testvéremmel.

(Folytatás a 9. oldalon)

Fotó: Fábíán Attila

Hogyan
segíthetünk
az ukrán
válság-
helyzetben?

Katolikus
egyházi
felhívások

3. oldal

Ferenc pápa: Le a fegyverekkel!

Február 27-én, a déli Úrangyala elimád-kozásakor a Szentatya, szokásához hí-ven, nemcsak a vasárnapi evangéliumról elmélkedett, hanem fontos egyházi és vi-lági eseményekről is megemlékezett. Első helyen a fegyverek letételére szólított fel, és arra kért mindenkit, hogy még buz-góbban imádkozzon a békéért. A Szent-atya az Úrangyala elimádkozása után a következőket mondta.

Kedves testvéreim!

Az elmúlt napokban egy tragikus dolog rá-zott meg bennünket: a háború. Újra és újra azért imádkoztunk, hogy ne ezt az utat válasz-sza az ember. És nem hagyjuk abba az imád-ko-zást, sőt, még buzgóbban könyörgünk Isten-hez. Ezért újból arra kérek mindenkit, hogy március 2-át, hamvazószerdát tegyük az ima és a böjt napjává az ukrániai békéért. Olyan nap-pá, amikor közel vagyunk az ukrán nép szen-vedéseihez, amikor érezzük, hogy mindannyi-an testvérek vagyunk, és amikor könyöröghe-

tünk Istenhez a háború befejeződéséért.

Aki háborút indít, aki háborút provokál, az elfelejti az emberiséget. Nem az emberekből indul ki, nem az emberek konkrét életét nézi, hanem a részérdekeket, a hatalmi érdekeket helyezi mindenek elé.

(Folytatás a 3. oldalon)

Vallásközi imaóra Ukrajna békéjéért

A Sant'Egidio közösség február 27-én, utcai demonstrá-cióra és ökumenikus, vallásközi imaórára hívott minden hívő és békeszerető embert. Sokan összegyűltek az Egye-tem téren, majd az Egyetemi templomban, ahol Cserháti Ferenc esztergom-budapesti segédpüspök vezette a szer-tartást.

„Nem akarunk háborút! Sem itt, sem Ukrajnában, sehol sem a világban” – hirdették a téren, ahol elhangzott Andrea Ric-cardi, a Sant'Egidio közösség alapítójának felhívása annak ér-dekében, hogy Kijvet nyilvánítsák nyílt várossá, vagyis ren-deljék el az azonnali tűzszünetet, megvédve ezzel lakóit és

kulturális örökségét. Felolvasták azt a személyes hangú beszám-olót is, amelyet Jurij Lifanse, a kijevi Sant'Egidio közösség fe-lelőse írt a háború harmadik napjának hajnalán: „Nem akarok háborúzni. Nem akarok patkányként elbújni annak az iskolá-nak az alagsorában, ahová apám, a lányom és magam is jár-tam.” Szőke Péter, a közösség budapesti felelőse elmondta, hogy a Sant'Egidio Moszkvában is ott van, ők is testükben és szívükben érzik a fájdalmat, a szégyent a háború, és az aggo-dalmat ukrán barátai sorsa miatt. Megszólalt Varga Béla, a második világháború és a holokauszt zsidó származású túlélő-je. „Sokan mondják, hogy már késő. De mi, a béke elkötelezett hívei azt valljuk, hogy sohasem késő! Rajtunk is múlik, hogy megállítjuk-e a végzetet, mielőtt valóban túl késő lenne” – hangsúlyozta.

(Folytatás a 7. oldalon)

Óvjuk, erősítsük szellemi-lelki értékeinket

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
nagybőjti körlevele

a böjtről, a választásról, a népszavazásról és a háborúról

A húsvétra felkészítő negyvennapos böjt hamvazószerdán vette kezdetét, amely idén március 2-ára esik. A Magyar Ka-tolikus Püspöki Konferencia (MKPK) nagybőjt kezdetén körlevélben fordult a hívekhez, amelyben kifejezi csatlakozását Ferenc pápa február 23-án, az általános kihallgatás végén elhang-zott felhívásához, hogy hamvazószer-dán tartsunk böjt napot a békéért.

Krisztusban Kedves Testvérek!

A nagybőjti időszak kezdetén újra tudato-sítjuk magunkban, hogy Urunk feltámadásá-nak ünnepére, húsvétra készülünk. A készüllet ideje pedig alkalom a bűnbánatra, mert a meg-váltás titkával való találkozás megtisztulást, megtérést kíván az ember részéről. Az imád-ság, a böjt és a rászorulóknak segítése ennek a bűnbánatnak a legfontosabb kifejezései.

(Folytatás a 2. oldalon)

Az öregkor spiritualitása és közösségi értéke

Február 23-án a Szentatya a Szent Józsefről szóló katekézések után új sorozatot kezdett, mégpedig az öregkorról. Mai elmélkedésének témája: Az idő kegyelme és az életkorok közti szövetség. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását olvashatják.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok!

Befejeztük a Szent Józsefről szóló katekéziseket. Ma egy olyan katekézissorozatot kezdünk, amely az öregkor értelméről és értékéről Isten ígéjében keres ihletet. Az öregkoron fogunk elmélkedni. Néhány évtized óta ez az életkor egy valóságos „új népről”, az idősekről szól. Az emberiség történetében még sosem voltunk ennyien. Ma még nagyobb a veszélye annak, hogy eldobnak bennünket. Sosem voltunk még ilyen sokan, mint most, és sosem volt ilyen nagy a veszélye annak, hogy eldobnak bennünket. Az időseket gyakran „tehernek” tekintik.

A világiárvány első, drámai szakaszában ők voltak azok, akik a legnagyobb árat fizették. Már akkor ők voltak a társadalom leggyengébb és legelhanyagoltabb része: nem néztünk rájuk túl sokszor, amikor még éltek, és meghalni sem láttuk őket.

Találtam ezt a Chartát az idősek jogairól és a közösség kötelezettségeiről – ezt a kormány adta ki, nem az Egyház jelentette meg, ez egy világi dolog: jó, érdekes, megtudjuk belőle, milyen jogai vannak az időseknek. Érdemes elolvasni! [A chartát főleg az Európai Tanács Miniszteri Bizottságának ajánlásai alapján az idősek egészségügyi ellátásának reformjával foglalkozó bizottság dolgozta ki az olasz kormány számára 2021-ben – *a fordító.*]

A migrációval együtt az öregség az egyik legsürgetőbb probléma, amellyel az emberek családnak szembe kell néznie korunkban. Nem csupán mennyiségi változásról van szó; az életkorok egysége forog kockán: vagyis arról a valódi viszonyítási pontról van szó, amely az emberi életnek a

maga teljességében történő megértéséhez és értékeléséhez szükséges. Tegyük fel a kérdést: van-e barátság, van-e szövetség a különböző életkorok között, vagy az elkülönülés és a leselejtezés uralkodik?

Mindannyian olyan jelenben élünk, ahol gyermekek, fiatalok, felnőttek és idősek élnek egymás mellett. De az arányok megváltoztak: a hosszú élet tömegessé vált, és a világ sok táján a gyermekkor kis adagokban oszlik el. Demográfiai télről is beszélünk. Ez az egyensúlyhiány számos következménnyel jár. Az uralkodó kultúra egyedüli modellje a fiatal felnőtt, vagyis az az egyén, aki önmagát teremti meg, és mindig fiatal marad.

De vajon igaz-e, hogy a fiatalság tartalmazza az élet teljes értelmét, míg az öregség csupán az élet kiüresedését és az élet értelmének elvesztését jelenti?

Ez igaz? Vajon csak a fiatalság tartalmazza az élet teljes értelmét, az öregség pedig az élet kiüresedése, az élet elvesztése? A fiatalágnak az emberi eszmény megvalósítására méltó egyetlen életkor-ként való felmagasztalása, prosulva az öregség megvetésével, melyet gyengeségnek, hanyatlásnak vagy fogyatékosságnak tekintenek, a huszadik század önkényuralmainak uralkodó ikonja volt. Ezt már elfelejtettük?

Az élet meghosszabbodása strukturális hatással van az egyének, a családok és a társadalmak történetére. De fel kell tennünk a kérdést: vajon ennek megfelelően közelítjük-e meg gondolkodásunkkal és szeretetünkkel az öregkor spirituális értékét és közösségi fontosságát.

Talán az időseknek bocsánatot kellene kérniük azért a

makacsságukért, hogy mások kárára élni szeretnének?

Vagy meg tudjuk becsülni őket azokért az ajándékokért, amelyekkel hozzájárulnak mindenki életének értelméhez? Igazából az élet értelmének megjelenítésére – és éppen az úgynevezett „fejlett” kultúrákban – az öregség nincs jelentős ráhatással. Miért? Mert olyan életkornak tekintik, amelynek nincs különösebb felkínálható tartalma, nincsenek megélni érdemes saját jelentései. Ráadásul nem ösztönzik az embereket arra, hogy keressék ezeket, és nem oktatják a közösséget arra, hogy elismerje őket. Röviden, egy olyan korosztály számára, amely ma már a közösségi tér meghatározó részét képezi, és az egész élet egyharmadára kiterjed, segítségre vonatkozó tervek elvételre még vannak, de létezésre vonatkozó tervek már nincsenek. Segítségnyújtási tervek, azok igen, de olyan tervek nincsenek, amelyek az élet teljességben történő megélésére vonatkoznak. És ez a gondolkodás, a képzelet, a kreativitás elégte-

lenségét jelenti. Ennek az elégtelen gondolkodásnak a hátterében az áll, hogy az idős ember hulladék: ebben a leselejtező kultúrában az idősek kidobandó hulladékként jelennek meg.

A fiatalság gyönyörű, de az örök fiatalság roppant veszélyes képzelgés. Öregnek lenni ugyanolyan fontos – és szép –, mint fiatalnak lenni! Emlékezzünk erre!

A nemzedékek közötti szövetség, mely visszaadja az embernek az élet minden korszakát, a mi elveszett ajándékunk, amelyet vissza kell szerezni. Újra rá kell találnunk, ebben a leselejtező és termelékenységgözpontú kultúrában.

Isten ígéből sokat tanulhatunk erről a szövetségről. Az imént hallottuk Joel próféta jóvondolását: „Véneitek álmokat álmodnak, ifjaitok meg látomásokat látnak” (Jo 3,1). Ezt a következőképpen lehet értelmezni: amikor az idősek ellenállnak a Léleknek, és a múltba temetik álmaikat, a fiatalok már nem láthatják világosan, mit kell tenniük a jövő

érdekében. Amikor viszont az idősek közlik álmaikat, a fiatalok világosan látják, mit kell tenniük.

Azok a fiatalok, akik már nem érdeklődnek az öregek álmairól, és lesejeztet fejjel az oruknál tovább nem nyúló víziókat céloznak meg, nehezen fogják hordozni jelenüket és elviselni jövőjüket.

Ha a nagyszülők visszaesnek búskomorságukba, a fiatalok még inkább belefeledkeznek okostelefonjaikba. A képernyő talán bekapcsolva marad, de az élet idő előtt kikapcsol. Nem éppen a fiatalok elkallódása a vi-

lágiárvány legsúlyosabb következménye? Az idősek rendelkeznek a már megélt élet erőforrásaival, melyeket bármikor igénybe vehetnek. Vajon tétlenül nézik majd, ahogy a fiatalok elveszítik látomásaikat, vagy elkísérik őket álmaik felmelegítésével? Az öregek álmaival találkozva mit tesznek majd a fiatalok?

A hosszú út során szerzett bölcsességet, mely az öregkort távozásában kíséri, az élet értelmének felkínálásaként kell megélni, és nem a túlélés tehetlenségeként felemészteni. Ha az öregkor nem kapja vissza az emberhez méltó élet méltóságát, akkor arra van ítélve, hogy egy a szeretettől mindenkit megfosztó csüggedtségbe zuhanjon. Az emberiességnak és a civilizáltságnak ez a kihívása elkötelezett munkánkat és Isten segítségét igényli. Kérjük a Szentlélektől! Ezekkel az öregkorról szóló katekézisekkel szeretnék mindenkit arra bátorítani, hogy irányítsa gondolatait és szeretetét az öregkor adta ajándékokra és a többi életkorra. Az öregkor minden korosztály

számára ajándék! Az érettség és a bölcsesség ajándéka. Isten ígéje segítsen nekünk abban, hogy felismerjük az öregkor értelmét és értékét! A Szentlélek adja meg nekünk is azokat az álmokat és látomásokat, amelyekre szükségünk van!

És szeretném hangsúlyozni, ahogyan Joel próféciájában is hallottuk az elején: nemcsak az a fontos, hogy az idősek elfoglalják a megélt történelemmel szerzett bölcsességük helyét a társadalomban, hanem az is, hogy legyen beszélgetés, hogy beszélgessenek a fiatalokkal.

A fiataloknak beszélgetniük kell az idősekkel, az időseknek pedig a fiatalokkal! És ez a híd lesz a bölcsesség átadása az emberiségben. Kíváncsi vagyok ezek az elmélkedések mindannyiunk számára hasznosak legyenek, hogy mi is meg tudjuk valósítani azt, amit Joel próféta mondott, hogy tudniillik a fiatalok és idősek közötti párbeszédben az idősek átadhassák álmaikat, a fiatalok pedig befogadhassák és továbbvihessék azokat. Ne felejtjük el, hogy mind a család, mind a társadalom kultúrájában az idősek olyanok, mint a fa gyökerei: ott, náluk van az egész történelem, a fiatalok pedig olyanok, mint a virágok és a gyümölcsök.

Ha a gyökerektől nem érkezik a nedv, ha nem érkeznek az éltető „cseppek” – mondjuk így –, akkor a fa sosem virágozik ki. Ne felejtjük el, mit mondott a költő, akit már sokszor idéztem: „A virágpompa, melyben a fa tündököl, abból születik, amit alatta rejt a föld” (Francisco Luis Bernárdez). Mindaz a szép, amivel egy társadalom rendelkezik, az idősek gyökereiből származik. Ezért ezekben a katekézisekben az idős ember alakját szeretném kiemelni, hogy jól megértsük: az idős ember nem hulladék, hanem áldás a társadalom számára!

Fordította:
Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican.va

Óvjuk, erősítsük szellemi-lelki értékeinket

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia nagyböjti körlevele a böjtről, a választásról, a népszavazásról és a háborúról

(Folytatás az 1. oldalról)

Amikor észrevesszük környezetünkben a magányos, beteg vagy anyagi szegénységben élő embertársainkat és adománnyal, munkával, jó szóval igyekszünk segítségükre lenni, gondoljunk arra, hogy közösségek, családok, sőt egész népek is rászorulhatnak gondoskodó szeretetünkre. Ezt fejezzük ki akkor, amikor például a háborúk áldozatainak vagy az üldözött keresztényeknek igyekszünk segítséget nyújtani.

Ha őszintén szembenézünk a tényekkel, látnunk kell, hogy a mi népünk körében is sokan rászorulnak a segítő gondoskodásra. Nemcsak leszakadó közösségeink, hanem a magyarság egésze is számos terhet hordoz. Idős nemzet lettünk, ezért továbbra is nagy a szükség az idősek és a betegek hatékony, intézményes támogatására. Bár ked-

vező jelek mutatkoznak a házasság, a családalapítás és a gyermekvállalás terén, hazánk lakossága még mindig fogyatkozik. Elődeink hitét, hűségét, áldozatait, az általuk létrehozott alkotásokat a jövőben csak az új magyar nemzedékek tudják értékelni. Ezért is fontos, hogy továbbra is óvjuk és erősítsük az Isten rendelése szerinti házasság és család értékeit. Nyelvünk és népünk egész kulturális öröksége ép-púgy, mint a többi nemzeteké, a teremtet világ értékei közé tartozik és kedves Isten előtt. Miveljük olyan felelős szeretettel, amilyet maga a Teremtő vár tőlünk! Ez a szeretet kívánja meg, hogy különös gondot fordítsunk a gyermekek és a fiatalok keresztény szellemű oktatására és nevelésére. Ez fejeződik ki abban is, hogy sok szülő katolikus óvodát vagy iskolát választ gyermeke számára, az állami iskolákban tanulókat

pedig katolikus hittanra íratja be.

Olyan világban élünk, amelyet megsebzett ugyan a bűn – az egyén bűne és a „világ bűne” –, amelyben azonban hatékonyan működik Isten embert megszentelő és jó cselekedetekre segítő kegyelme is, ezért Istenbe vetett bizalommal vállaljuk az életállapotunkból is hivatásunkból fakadó küldetést. Tegyük meg mindent családunkért, közösségünkért, népünkért és hazánkért. A jövőért érzett felelősséggel vegyünk részt a közelgő országgyűlési választáson, valamint az ezzel egy időben tartandó népszavazáson is. Kérjük Krisztus Urunkat, adjon bizalmat és reményt népünknek itt, a földi történelem során és az örökkévalóságban.

A nagyböjt során még inkább fogadjuk meg Ferenc pápa buzdítását „az imádságban kifejeződő hit, az Isten Szaváról való elmélkedés, a

szentmise ünneplése, a szentségimádás, a szentségi gyónás, a szeretet cselekedetei, a közösségi élet, a missziós elkötelezettség” fontosságáról. (*Gaudete et exsultate*, 162). Mindezeket figyelembe véve ajánl-

juk fel idei hamvazószerdai böjtlé-sünket, imáinkat és jó cselekedeteinket magyar hazánkért és népünkért is!

Forrás:
MKPK Sajtószolgálat

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjaiként kifejezzük közös aggodalmunkat az Ukrajnában zajló háború miatt! Fájdalmunkat az is növeli, hogy a háborús események magyar testvéreinket is sújtják. Együttérzünk mindazokkal és osztozunk fájdalmukban, akiknek ez a fegyveres konfliktus bármilyen módon szenvedést okoz! Szeretettel kérünk mindenkit, hogy nagylelkűen, lehetőségei szerint legyen segítségére minden menekültnek. A Katolikus Karitás a Püspöki Konferencia megbízásából már az első naptól kezdve gondoskodik a menekültekről és az otthon maradtokról. Hálás köszönetet mondunk azoknak, akik már eddig is segítettek vagy kifejezték segítő szándékukat. Csatlakozzunk Ferenc pápa imára és böjtre hívó kéréséhez. Kérjük a paptestvéreket, hogy lehetőleg minden templomban imádkozzanak a békéért. „Boldogok a békességben élők, mert Isten fiainak hívják majd őket” (Mt 5,9).

Budapest, 2022. február 28.
a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

Ferenc pápa: Le a fegyverekkel!

(Folytatás az 1. oldalról)

A fegyverek ördögi és perverz logikáját követi, amely a legtávolabb áll Isten akaratától. És eltávolodik a hétköznapi emberektől, akik békét akarnak, és akik minden konfliktusban az igazi áldozatok, akik a saját bőrükkel fizetnek a háború ostobaságaiért. Az idősekre gondolok, azokra, akik most menedéket keresnek, a gyermekekkel menekülő anyákra... Testvéreink és nővéreink ők, akik számára sürgősen humanitárius folyosókat kell nyitni, és akiket be kell fogadni!

Megszakadó szívvel az Ukrajnában történetek miatt – és ne feledkezzünk meg a világ más részein, például Jemenben, Szíriában, Etiópiában... zajló háborúkról sem – megismételtem: le a fegyverekkel!

Isten a béketeremtőkkel van, nem azokkal, akik erőszakot alkalmaznak.

Telefonbeszélgetés az ukrán elnökkel

Ferenc pápa február 26-án felhívta telefonon Volodimir Zelenszkij ukrán elnököt – jelentette be aznap Matteo Bruni szentszéki szóvivő. Az ukrán elnök Twitter-üzenetben adott hírt arról, hogy köszönetet mondott a pápának, amiért imádkozik a békéért.

A Szentszék Sajtóirodájának igazgatója, Matteo Bruni elmondta, a telefonbeszélgetésre akkor került sor, amikor drámai hírek érkeztek azokról a területekről, ahol háború dúl, és Kijevből, ahol utcai harcok törtek ki.

Ukrajna szentszéki nagykövetsége Twitter-üzenetben számolt be a beszélgetésről: „Ferenc pápa a legmélyebb sajnálatát fejezte ki az országunkban zajló tragikus események miatt”.

Zelenszkij elnök szintén Twitter-üzenetben nyilatkozott: „Köszönetet mondtam Ferenc pápának, hogy imádkozik Ukrajna békéjéért és a fegyverszünetért. Az ukrán nép érzi Őszentsége lelki támogatását.”

Ferenc pápa Twitter-oldalán az elmúlt napokban ukrán és orosz nyelven is közzétették a bejegyzéseket, melyekben a pápa határozottan nemet mondott a háborúra, illetve ismét közös imádságra hívott a békéért.

A Zelenszkij ukrán elnökkel folytatott telefonbeszélgetésre egy nappal azután került sor, hogy a pápa 30 perces látogatást tett Orosz-

Mert akik szeretik a békét, az – ahogy az olasz Alkotmány mondja – „elutasítja a háborút mint a más népek szabadsága megsértésének eszközét és mint a nemzetközi viták rendezésének módját” (11. cikk).

...Köszöntöm a különböző népek jelenlévő képviselőit... Sok ukrán zászlót is látok! [Ukránul:] Dicsértessék a Jézus Krisztus!

*

A Szentatya február 23-án, az általános kihallgatás végén arra kért mindenkit, hogy március 2-án, hamvazószerdán tartsunk böjti napot a békéért. Külön biztatta a hívőket, hogy azon a napon buzgón szenteljék magukat az imádságnak és a böjtnak, kérve Szűz Máriának, a Béke Királynőjének közbenjárását.

Fordította: Tózsér Endre SP

szág vatikáni nagykövetségén, hogy kifejezze aggodalmát a konfliktus miatt.

Ferenc pápa február 25-én, pénteken telefonált Szvjatoszlav Sevcsuk kijev-halicai görög-katolikus nagyérseknek tájékoztatást kérve a kijevi és ukrán helyzetéről. A Szentatya kifejezte, hogy kész minden tőle telhetőt megtenni a béke érdekében, egyúttal köszönetet mondott az Ukrán Görögkatolikus Egyháznak, hogy a nép mellett maradt. A pápa külön megköszönte, hogy a nagyérsek megnyitotta kijevi Feltá-

adás-székesegyház alagsori helyiségeit, amelyek menedékhelyként szolgálnak a lakosság számára. A Szentatya végül imáiról biztósította a szenvedő ukrán népet és áldását adta rájuk.

Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Vatican News

A Szentatya ellátogatott a vatikáni orosz követségre

Ferenc pápa február 25-én délelőtt elment Oroszország vatikáni nagykövetségére, ahol több mint fél órát töltött. A Szentatya aggodalommal figyeli az eseményeket, előző nap Pietro Parolin bíboros, vatikáni államtitkár tett közvé nyilatkozatot az események kapcsán.

Ferenc pápa ki akarta fejteni aggodalmát az ukránai háború miatt, ezért személyesen látogatott el az Oroszországi Föderáció Alekszander Avdejev által vezetett nagykövetségére, amely a Via della Conciliazionén található. A szentszéki sajtószolgálat vezetője, Matteo Bruni megerősítette, hogy a Szentatya több mint fél órát töltött a nagykövetségen. Szokatlan, hogy egy pápa maga látogasson el egy nagykövetségre. A protokoll szerint a Szent-székhez akkreditált nagyköveteket a Vatikánban fogadják a pápa.

Február 23-án, az általános kihallgatás végén, még az erőszak elszabadulása előtt a pápa kifejezte fájdalomát Ukrajna helyzetének súlyosbodása miatt. A politikai vezetőkhoz fordult, hogy „végezzenek komoly lelkiismeretvizsgálatot Isten színe előtt, aki a béke, és nem a háború Istene”. Majd mindenkire, hívőkhoz és nem hívőkhoz egyaránt szólt: „Jézus

azt tanította nekünk, hogy az erőszak ördögi értelmetlenségére Isten fegyvereivel, az imával és a böjttel válaszoljunk. Mindenkit arra kérek, hogy március 2-án, hamvazószerdán tartsunk böjti napot a békéért. Külön biztatom a hívőket, hogy azon a napon buzgón szenteljék magukat az imádságnak és a böjtnak. A Béke Királynője óvja meg a világot a háború öröklés-gétől!”

Február 24-én pedig, Ukrajna „sötét órájában” Pietro Parolin bíboros, vatikáni államtitkár adott ki nyilatkozatot. Emlékeztetett a pápa felhívására, amely sürgetővé vált azzal, hogy az orosz erők megkezdték a hadműveleteket Ukrajnában: „A tragikus forgatókönyv, amitől mindannyian féltünk, sajnos kezd valósággá válni.” Hozzátette: „De van még idő a jóakaratra, van még tere a tárgyalásoknak, van még hely a bölcsesség gyakorlására, amely megakadályozza a részérdek felülkerekedését, megvédi mindenki jogos törekvéseit és megmenti a világot a háború öröklésétől és borzalmaitól.” „Mi, hívő emberek nem veszítjük el a reményt, bízunk benne, hogy a világ sor-sát kezükben tartók lelkiismeretében pislákol a fény” – hangsúlyozta.

Forrás: Vatican News

Hogyan segíthetünk az ukrán válsághelyzetben?

Katolikus egyházi felhívások

Az alábbiakban a hazai katolikus egyházi honlapokon közzétett felhívásokat gyűjtöttük össze a teljesség igénye nélkül, a lapzártánkig (február 28.) beérkezett információk alapján.

Gyorssegélyt indít és az ukránai válsághelyzetben különösen is azok mellé áll a Katolikus Karitás, akik a legkiszolgáltatottabbak. A menekültek ellátására készíti fel kelet-magyarországi logisztikai központját és önkéntes csoportjait a segélyszervezet. Folyamatos kapcsolatban van a Caritas Ukrajna vezetőivel, akik már 2014. óta támogatják a kelet-ukrajnai háború áldozatait. A Katolikus Karitás a hosszú távú és célzott segélyezés érdekében több alkalommal egyeztetett a Caritas Európával és a Caritas Ukrajna vezetésével a kialakult drámai helyzetről. A szervezet folyamatosan informálódik, hogy a segítségnyújtás célzott és hatékony lehessen. Anatolij Kozak igazgató elmondta, hogy a helyzet óráról órára változik, de a központi iroda kapcsolatban van az ukránai karitás csoportokkal. Az igazgató szerint a következő 48-72 óra nagyon fontos lesz az ország jövője szempontjából.

A háború nyolc éve alatt szinte minden lehetséges forrás kimerült. A covid-19 világjárvány és a romló gazdasági helyzet jelentősen növelte a szegénységet, különösen azon a keleti részen, ahol a helyiek számára mindennapos túlélésért való küzdelem. A Caritas Ukrajna készen áll a belső menekültek fogadására több helyszínen: Dnyiproban, Poltavában, Zaporizzsjában, valamint a nyugat-ukrajnai Hmelnickijben, Ivano-Frankivszkban, Ternopilben és Lvivben.

A Munkácsi Egyházmegyei Karitás szintén fogadja a belső menekülteket Kárpátalján. Az élelmiszerek, takarók biztosítása érdekében a magyarországi Katolikus Karitás pénzbeli gyorssegélyt küldött, valamint tartós élelmiszert juttat el a térségbe.

„Mindent megteszünk annak érdekében, hogy segítséget és támogatást nyújthassunk a rászorulóknak, még válsághelyzetben is, ahogyan azt kelet-Ukrajnában 2014. óta tesszük” — mondta Tatiana Stawnychy, a Caritas Ukrajna elnöke. „Az emberek aggódnak, különösen azok, akik túléltek a 2014-2015-ös eseményeket, szörnyű tapasztalatokat éltek át, és legfőképpen nem akarják átélni szeretteik elvesztését, otthonuk elvesztését.”

A Katolikus Karitás 3 teherautónyi segélyszállítmányt küldött a menekültek fogadására a határhoz. A szállítmány többek között 100 matracot, takarókat, bébiételt, tartós élelmiszert tartalmaz. A hosszútávú segítségnyújtás érdekében, a menekültek ellátására Fehérgyarmaton és Nyíregyházán ideiglenes központot hoz létre a segélyszervezet, a helyi egyházmegyei karitás szervezetekkel közösen.

A Katolikus Karitás mindezen célok támogatására gyűjtést hirdet a Caritas Ukrajnával közös munkájának támogatására. A gyűjtéshez többféle módon lehet csatlakozni:

A 1356-os adományvonal hívásával (egy hívás 500 Forint támogatást jelent)

Isten nevében, hagyjátok abba, most!

Európai püspökök felhívása Ukrajna békéjéért

Február 24-én Firenzéből, ahol a Földközi-tenger térsége, a béke határa című találkozó zajlott, Gintaras Gruas vilniusi érsek, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának (CCEE) elnöke, a tanács képviselőitében szövből jövő felhívást intézett Ukrajna békéjéért. Üzenetét teljes terjedelmében közöljük magyar fordításban.

Felhívás Ukrajna békéjéért!

Az Európában jelen lévő egyházak erőteljesen elítélik, ami ezen az éjjelen Ukrajnában történt: együtt és határozottan kell cselekedni, hogy azonnal véget vessünk az orosz agressziónak, és mindent megtegyünk az orosz megvédjük az ártatlan nőket, férfiakat és gyerekeket.

Isten nevében, hagyjátok abba, most!

A nemzetközi közösség, és különösen az Európai Unió minden lehetséges módon igye-

Online adományozással a Karitás honlapján – www.karitasz.hu – keresztül

A Katolikus Karitás központi bankszámláján „Ukránai háború” megnevezéssel – Raiffeisen Bank 12011148-00124534-00100008

„Háború van a szomszédunkban, halljuk a féltő szavakat. A háborúban nem vehetünk részt, ugyanakkor a segítségnyújtásból nem maradhatunk ki!” – mondta az ukrán válsághelyzetben segítségnyújtásra biztató felhívásban Kozma Imre atya, a Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke. A karitatív szervezet vezetője a felhívást tartalmazó videóban elmondta, a Szeretetszolgálat támogatja az otthon maradt, bajban lévő embereket, ugyanakkor felkészült az ideérkezők fogadására is. „Szeretnénk, hogy meg tudják érezni azok, akik ve-

lünk találkozni, hogy nemcsak házaink vannak, nemcsak otthonaink vannak, hanem befogadó szívünk.” Az alapító elnök kiemelte, a rosszra az egyetlen válasz a jó cselekedet lehet, ez az egyetlen eszköz kezükben. Kozma Imre atya azt kérte, aki segíteni szeretne, ne mulassza el, mert aki jót tesz, az életet ment.

A felhíváshoz Herczegh Anita asszony, Áder János köztársasági elnök felesége is csatlakozott, aki arra kér, aki teheti, csatlakozzon az otthonukat elhagyni kényszerülő emberek megsegítéséhez azzal, hogy támogatja a Máltai Szeretetszolgálat humanitárius programjait.

A máltai szervezet az Ukrajnában kialakult válsághelyzetre tekintettel meghirdetett humanitárius akcióinak támogatására gyűjtést indított; aki segíteni szeretne, az adomanyozz.hu oldalon online átutalással, vagy a 1350-es adományvonal hívásával megteheti. Közvetlen átutalásokat a 11784009-20200776 számú számlán, külföldről (euróban) érkező befizetést a 11763842-00104881 számlaszámra (IBAN: HU34 1176 3842 00104881 0000 0000 Swift kód: OTPVHUHB) fogadja a Szeretetszolgálat. Aki egyéb felajánlást tenne, vagy kapcsolatba szeretne lépni a Szeretetszolgálat illetékeseivel, a karpatljaert@maltai.hu e-mail címre írhat.

Az Ukrajnában kialakult válsághelyzetben a humanitárius segítségnyújtás terén megmozdultak a hazai egyházmegyek és számos helyi katolikus szervezet is. A Magyar Kurír honlapján folyamatosan bővítjük a segítségnyújtás egyházmegyei lehetőségeiről szóló információkat, kedves olvasóinkat biztatluk, hogy kövessék figyelemmel ezeket, illetve lakóhelyiük szerinti egyházmegye internetes portálját.

Ne feledjük el az adományok mellé odatenni imáinkat is!

MK

kezzen megállítani ezt a konfliktust, hogy a fegyverek adják át a helyüket a párbeszédnek és a tárgyalásoknak, hogy megvédjék a nemzetközi jogot, Ukrajna függetlenségét és területi integritását. Hogy véget vessenek ennek a háborúnak, amely Ukrajnából elkerülhetetlenül kiterjedne a szomszédos államokra, és veszélyeztetni egész Európát.

Az európai püspökök és keresztény közösségek imádkoznak a konfliktus áldozataiért és családtagjaikért, közel állnak az erőszakos cselekedetek elszenvéseihez.

Csatlakoznak Ferenc pápa felhívásához, aki imát és böjtot kér a békéért: „A Béke Királynője óvja meg a világot a háború öröklés-gétől.”

Forrás: CCEE
Fordította: Thullner Zsuzsanna

A BIBLIA ÜZENETE

Szívedben hiszed és száddal vallod

Lk 4,1–13

A nagybőjti időszak már elnevezésével is ráirányítja a figyelmet a böjtölés fontosságára. A liturgia pedig arra emlékeztet, hogy a Lélek ösztönzésére Jézus negyven napra a pusztába vonult, semmit nem evett, imádsággal és böjttel készült szolgálata megkezdésére, majd végül megéhezett, és megkísértette a sátán.

A II. Vatikáni Zsinat előtt a böjti fegyelem sokkal szorosabb volt a mostaninál. Ma jobban hangsúlyozzuk Jézusnak azt a kijelentését, hogy „nem böjtölhet a násznép, amikor vele van a vőlegény”. Jézus a vőlegény, aki köztünk él, és velünk zarándokol az Egyházban. Mostani nagyböjtünk központi üzenete, lényege a húsvét megünneplésére való felkészülés, ezért olyan fontos, hogy ez az időszak valóban hatékony legyen. Olyan, mint a diákoknak a vizsgaidőszak, mint építkezés előtt a tervezés vagy egy beruházás előtt a források összegyűjtése. A nagyböjt a húsvétra készít elő. Olyan lesz a húsvétunk, amilyen a nagyböjtünk volt.

A felkészülésben Jézus példája segít bennünket, aki nyilvános működése kezdetén kivonult a pusztába, s amint a választott nép negyven éven át zarándokolt a sivatagban, mielőtt bejutott volna az ígért földjére, úgy ő is negyven napon át készült küldetésének beteljesítésére. Példája nyomán mi is negyven napon át készülünk a húsvétra. A sivatag a megkísértés helye volt Izrael számára. A pusztában Jézus is megkísértette a sátán, s a nagyböjti időszak számunkra is kísértésekkel teli. A Mester példájából, abból, ahogyan ellenállt a kísértéseknek, mi is tanulhatunk.

A mai szentlecke, melyet *A rómaiaknak írt levélből* olvastunk, arra emlékeztet, hogy közel van hozzánk a hit tanítása: ajkunkon és szívünkben. Szent Pál így fogalmaz: „A szívbeli hit megigazulásra, a szájjal való megvallás üdvösségre szolgál.” Megkísérté-

se idején Jézus is szívében hitte és szájjal megvallotta, hogy az Atya küldötte. Ez a világos identitása és hite tette képessé arra, hogy legyőzze a kísértéseket. Mindehhez pedig Isten szavából merítette az erőt. A sátán mindhárom kísértésére a *Szentírás* szavaival válaszolt, és háromszor is a *Második Törvénykönyvet* idézte.

Az első kísértésben Jézus győztes válasza ez volt: „Nem csak kenyérrel él az ember.” Ez erőt adott neki a hivatásában való kitartáshoz, vagyis ahhoz, hogy az Atyától kapott hatalmát ne a maga kényelmére, jóllakatására használja. A második kísértésben a sátán a földkerekség minden országát ígérte neki. Ekkor is Isten szava erősítette meg: „Írva van: Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!” S ugyanez történt a harmadik kísértésben is, amikor a sátán azt mondta neki, vesse le magát a templom párkányáról, így bizonyítva a nép előtt, hogy ő Isten küldötte, akit Atyja megoltalmaz és angyalai megvédenek minden bajban és veszélyben, nehogy kőbe üsse a lábát. Jézus ezt a kísértést is egy szentírási idézettel hárította el: „Ne kísértsd Uradat, Istenedet” (MTörv 6,16).

Jézus kísértéseit és az azokra adott válaszait érdemes átelmélnedni a vasárnapi szentlecke fényében. Szent Pál apostol ugyanis a római levélben nagyszerű eligazítást ad arra nézve, hogy a „szívbeli hit megigazulásra, a szájjal való megvallás pedig üdvösségre szolgál”.

Nincs hatékonyabb és szebb imádság kísértés idején, s nincs jobb felkészülés a húsvét megünneplésére sem, mint Jézus példája nyomán felidézni a *Szentírás* szavait, s nemcsak emlékezni rájuk, nemcsak szívünkben hinni, hanem szánkkal is hangosan megvallani azokat, hiszen „mindenki, aki segítségül hívja az Úr nevét, üdvözülni”.

Ternyák Csaba érsek

LITURGIA

Az Eucharisztia ünneplése (122.)

Miként szólt a szentek szájával, az ősidők prófétái által. A Te Deum laudamus kezdetű himnusz harmadik versében (Lk 1,70) a szerző feltárja előttünk a Dávidnak adott ígért történelmi távlatait. Isten hűséges ígéréthez, melyet bizonyított a próféták tanításában, és beteljesített Jézus Krisztusban (vö. 2Pét 1,21). A *Benedictus* soraihoz hasonló megfogalmazást találunk Lukács másik művében is: „Őt ugyan az égnek kell befogadnia minden dolog helyreállításának az idejéig, amelyről Isten szólt századok óta szent prófétáinak ajka által.” (ApCsel 3,21; vö. Ef 3,5) A népek apostola inkább a szent iratok tanúságára helyezi a hangsúlyt: „Pál, Jézus Krisztus szolgálja, meghívott apostol, akit Isten kiválasztott evangéliuma számára – amelyet Isten előre megígért a szent iratokban prófétái által Fiáról, aki testileg Dávid nemzetségéből született, de akit a szentség Lelke szerint, a halottak közül való föltámadás által Isten hatalmas Fiául rendelt.” (Róm 1,1–4)

A prófétai ígéretek alatt nem csupán a szoros értelemben vett prófétai irodalomban található szakaszokat értjük, hanem mindazt, ami a Messiásra vonatkozik, kezdve a *Teremtés könyvével* (vö. Ter 3,15; 22,18; 49,10; Szám 24,17; Iz

9,1–6; 11,1-9; Jer 23,5–7 stb. Lk 24,44). Ezt erősíti meg Tiszteletreméltó Szent Béda is: *Az ősidőktől – mondja –, mivel az őszövetségi Írás egésze a Krisztusról szóló prófécia kibontakozása. Nemcsak Jeremiás, Dániel és Izajás, és a hozzájuk hasonlók, akiket sajátosan is prófétáknak hívnak, és az ő eljövételéről kifejezetten szóltak, de Ádám, Ábel és Hénóch, és a többi Atyák is ténylegesen, cselekedeteikkel az ő sáfárkodásának bizonyítékait adták. Miként az Úr is megcáfolta a zsidók keménységét: Mert ha Mózesnek hinnétek, talán nekem is hinnétek, mert ő énrolam írt.* (Beda Venerabilis *In Lucae evangelium expositio* I, 2,1. in PL 92, col. 325.)

A fenti sorokhoz szép indítást ad Kálvin János: „Zakariás szándéka (...) az, hogy (...) inkább a régi jóvendölések felé akarja fordítani a hívőket, hogy biztosabban és buzgóbban öleljék magukhoz a nekik felkínált szabadítást, amelyet kezdettől fogva hirdetett valamennyi próféta. Mert azzal kap igazán erős támasztékot Krisztusba vetett hitünk, ha ő valamennyi próféta tanúsításával felékesítve lép elibénk. (...) Szentnek mondja a prófétákat, hogy nagyobb legyen a szavaik tekintélye és tisztelete.” (Kálvin János: *Evangéliumi harmónia*)

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Nüsszai Szent Gergely

Március 9.

Nagy Szent Vazul testvére volt. Ifjúkoráról és tanulmányairól nem sokat tudunk. Cezárea iskoláiban tanult. Már igen fiatalon lektor volt; azonban ahelyett, hogy egyházi pályára lépett volna, rétor lett, mert a pogány kultúra és Libaniosz rétor hatása alá került. Megnősült, és egész életén át szenvedélyesen szerette feleségét, Teozébiát. akivel visszavonultan éltek. Állandó kapcsolatot tartott fenn nővérével, *Makrinával*, aki egy szomszédos női kolostor előjárója volt, és Gergely „lelki tanítónőjének” nevezte.

Püspöki hivatalát 371-ben foglalta el, fivére rábeszélésére. Vazulnak olyan férfiakra volt szüksége, akiknek a hitére építeni tudott. Ebben a korban kezdődtek el az arianusokkal folytatott viták. És Gergelyt nem kímélték Nüsszában az arianusok. Hogy megszabaduljanak tőle, bepanaszolták, hogy eltékozolta az egyházi javakat. Sikerült is megfosztatniuk a püspöki széktől, és csak Valens császár halála (378) után térhetett vissza Nüsszába.

Vazul halála (379) után ő vette át Cezárea nagy püspökének teológiai és szerzetesi örökségét. Ettől kezdve kiemelkedő szerepet játszott az ortodoxia védelmezésében. 379-ben részt vett az antióchiai zsinaton, ahol a nyugati egyházhoz való közeledésről volt szó.

381-ben barátjával, Nazianzi Szent Gergelyvel együtt megjelent a konstantinápolyi zsinaton. Ez volt pályafutásának tetőpontja: ő mondta a megnyitó beszédet. A császár kinevezte Pontus egész területére az ortodoxia megbízottjává: meg kellett ítélnie a püspökök igazhitűségét, és az arianus erzületűeket meg kellett fosztania hivataluktól.

Azokban az években, amelyekben a császár bizalmát élvezte, több különleges megbízatást is kapott, például eljutott Arábiába. Ebből a korszakból származnak legjelentősebb teológi-

ai írásai is. Ünnepeelt szónok volt, beszédei lelkesítően hatottak Konstantinápolyra. Később azonban Aranyaszájú Szent János népszerűségének hatására elhalványult a csillaga.

Ekkortól írta a misztikus teológia mesterműveit: a *Mózes életét* és az *Énekek énekét*. Origenész nyomán úgy mutatta be a lelki élet folyamatát, mint a szüntelenül ismétlődő megtisztulás útját, amely kitárulkozás a kegyelem számára a teljes önküiresítésig, az Isten előtti megnyílásig a szeretet ekstázisában.

L. K.

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (62.)

A hálaadás szándékára végzett Szent Liturgiában nem csupán a nagy ekténiába kerülnek be az erre szolgáló sajátos – bár rögzített szövegű – könyörgések, hanem a kettős ekténiában is jelen van belőlük három. Ezek nemcsak a papi zsolozsmáskönyvben találhatók meg, hanem a hivatalos liturgikonunkban is. Érdekes, hogy e könyörgésekben a hálaadás mellett éppúgy jelen vannak a kérések is, mint a nagy ekténiába bekerültekben, de itt nagyobb hangsúlyt kap a tényleges hálaadás. Itt sem érdemes mellőzni Szent Pál tanításának megvalósítását: „kéreseitek mindenkor hálaadással szálljanak fel Istenhez” (Fil 4,6).

A hálaadást és a vele járó kérést az alázatosság kapcsolja össze ezekben a könyörgésekben is. Mindegyikben „szolgákról” van szó, sőt, az elsőben „méltatlan” szolgákról. Tovább mélyíti ezt a gondolatot a kezdő megfogalmazás: „félelemmel és rettegéssel” adunk hálát az üdvözítő Úristennek. Sőt, a legmagasabb fokú imádást adjuk meg neki a jótéteményeieről, melyekben bőségesen részesített bennünket: „leborulunk előtted, dicsőítünk téged”. A második könyörgésben kifejezésre juttatjuk, hogy miért tesszük ezt: mert „kegyelmesen meghallgattad, Urunk, szolgálid kérelmeit, és kijelentetted irányunkban emberszereteted irgalmát”. Hát hogyne kellene ezért hálát adni! A harmadik könyörgés bibliai képet alkalmaz a hálaadásra: „mint a jó illatú fűszer és mint a kövér égőáldozat, legyen kedves ezen szent hálaadásunk, legjobb Uralkodó, a te dicsőséged felsége előtt”. A *Levíták könyve* 5–7. fejezete szól az Istennek felajánlott különféle áldozatokról. Fontos volt az illátáldozat, illetve az égőáldozat, melynek során a feláldozott állat kövér részét égették el Isten számára. Ilyen bőségesen akar hálát adni Istennek a keresztyény nép is a maga eucharisztikus (hála-) áldozatával.

Érdekes, hogy míg az első két könyörgésben a hálaadó gondolat után kérés következik, addig a harmadikban

csupán ez utóbbi, vagyis a kérés van jelen. Nem is akárhogyan: „buzgón kérünk téged”. Természetesen azonban, hogy mindegyikben az *alázat* adja meg az alaphangot. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a kezdet: „töredelmesen kiáltjuk” az „irgalmas” Úrhoz, hogy szabadítson meg minden bajtól. De alátámasztja ezt a második könyörgés részlete is, melyben az ember nem saját érdemeire hivatkozik, hanem magasabb szempontra. Ugyanis így szól benne a kérés: „saját dicsőségedre teljesítsd az ő jó óhajtasait”. Továbbá a harmadik kérdésben: hogy „mint kegyelmes” árássza gazdag kegyelmét, illetve nagy irgalmasságát és könyörületességét a hálaadókra és kérőkre. S ehhez még arra van szükség, hogy elnézze „összes bűneinket”, amint a második kérés mondja.

Érdemes azt is áttekinteni, mire irányulnak a harmadik könyörgés kérései. Előbb a nagyobb közösség, az Egyház és a település megmentésére „a látható és láthatatlan ellenségek minden gonosz ármányától”. Majd pedig a személyekre vonatkozik. Így kérjük az Urat: „ajándékozz híveidnek jó egészségben, bűn nélkül töltött hosszú életet s az összes érényekben sikeres előmenetelt”. A hálaadás után várhatjuk ezek teljesítését.

Ivancsó István

MÁRCIUS 6., NAGYBÖJT 1. VASÁRNAPJA (Leonóra, Nóra) – MTörv 26,4–10 (*A választott nép hitvallása és imádsága az Úr előtt.*) – Róm 10,8–13 (*A hit örök életet szerez. Aki Krisztusban hisz, megvallja hitét.*) – Lk 4,1–13 (*Jézust a Szentlélek a pusztába vitte, és ott megkísértette a sátán.*) – **Zsolozsma:** I. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 58 – EE 530, 414, Ho 58 – EE 65, Ho 143 – EE 532, Ho 53 – EE 71.

MÁRCIUS 7., HÉTFŐ (Szent Perpétua és Felicitász vértanúk, Tamás) – Lev 19,1–2.11–18 – Mt 25,31–46.

MÁRCIUS 8., KEDD (Istenes Szent János szerzetes, Zoltán, Filemon) – Iz 55,10–11 – Mt 6,7–15.

MÁRCIUS 9., SZERDA (Római Szent Franciska) – Jón 3,1–10 – Lk 11,29–32.

A hét liturgiája

C év

15,5–12.17–18 (*Ábrahám hitt az Istennek, Isten pedig szövetséget kötött vele, és megígérte neki minden áldását.*) – Fil 3,17–4,1 vagy Fil 3,20–4,1 (*A feltámadáskor Krisztus átalakítja gyarló testünket, és hasonlóvá teszi megdicsőült testéhez.*) – Lk 9,28b–36 (*Míg Jézus imádkozott, arca teljesen megváltozott.*) **Zsolozsma:** II. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 59 – EE 533, 414, Ho 59 – EE 66, Ho 132 – EE 533, Ho 70 – EE 84.

MÁRCIUS 10., CSÜTÖRTÖK (Ildikó, Etele) – Esz 4,17 n.p.–r.aa–bb.gg–hh – Mt 7,7–12.

MÁRCIUS 11., PÉNTEK (Szilárd, Konstantin, Timea) – Ez 18,21–28 – Mt 5,20–26.

MÁRCIUS 12., SZOMBAT (Gergely, Maximilián, Miksa) – MTörv 26,16–19 – Mt 5,43–48.

MÁRCIUS 13., NAGYBÖJT 2. VASÁRNAPJA (Krisztián, Solt, Rozina) – Ter

Értük vagyunk

A szekszárdi Urunk Mennybemenetele-templom plébánosánál jártunk

A szekszárdi belvárosi plébánia a főtéren áll, ez a város legrégebbi háza. Hatalmas tölgyfa kapun át jutunk az udvarára. Az eredetileg 1770-ben emelt, jelentősen kibővített épület ma közel fél száz közösségnek és számtalan rendezvénynek ad otthont. Riportunk a negyedik része annak a sorozatnak, amelyben azokat a plébániákat mutatjuk be, melyek partnereink az Új Ember hetilap terjesztésében.

„A barokk kori épület hozzá- és ráépítéssel nyerte el mai formáját. A földszinten hittan- és közösségi terem kapott helyet, az emeleten a három pap lakrésze található és az irodák, az új részben pedig kápolna, könyvtár, két, mobilfallal elválasztott, száz fő befogadására alkalmas közösségi tér és baba-mama szoba található, valamint a cserkészek helyiségei. Itt minden a közösségről szól, hiszen negyven-ötven kisebb-nagyobb csoport otthona ez a ház. A városban és a filiákban sok a templom, az ember, az intézmény. Nagy az igény a lelki életre” – kezdi a plébánia bemutatását Petkó Tamás plébános.

A két káplánnal, Kárász Gáborral és Molnár Erikkal nagy területet látnak el hárman. A belvárosi plébániához tartozik ugyanis a harmincöt ezres lélekszámú város két templommal, két kápolnával és számos intézménnyel: katolikus óvodával és általános iskolával, kórházzal, idősok otthonaival, börtönrel. Emellett pedig Szekszárd-Újváros, Decs, Szálka, Sióagárd, Ócsény, Kakasd szolgálatáról is ők gondoskodnak.

Tamás atya 2017-ben lett plébános a városban, barátját, Bacsmai Lászlót váltotta. Olyan plébániára érkezett, ahol a pap és hívei erős összetartozásban éltek, ahol a plébánost a város Pro Urbe Szekszárd- emléklapjával is kitüntette. Sok közösség működött itt már akkor is, és a baranyai település az ország egyik legaktívabb házaspár- és házasság- számított. Petkó Tamás elődje és ő maga is a Házaspár Hétvége lelkes mozgalmához tartozó pap, mégsem volt könnyű a váltás. „Nem jó a legjobb barát után érkezni lelkipásztornak egy plébániára, még akkor sem, ha a pasztorációnk nagyjából azonos úton halad” – mondja. Tamás atya szerint, ha valahol jó a pap, az áthelyezésével nem-hogy csökken, inkább nő a templomba járók száma. Így kellett lennie ennek Szekszárdon is, mert a plébánia változatlanul a Házaspár Hétvége egyik központja, s emellett ma is kiválóan működik a katekumenátus intézménye, aktívak a cserkészek és az imádságos közösségek is: a Jézus Szíve Család, a Keresztény Édesanyák Szent Mónika Közössége, a rózsafüzér társulat, a karitás, a Fokolára és a karizmatikus közösség.

A városba érkezésekor Tamás atya pasztorális együttgondolkodásra hívta a híveket. Több mint százan gyűltek össze hétről hétre, s fél éven keresztül egyeztettek az egyházközség életére vonatkozó elképzeléseket. „Sok mindenben megújultunk.” Tamás atya új kezdeményezései – a Cursillo, a férfikör, a kórházi

lelkiszolgálat kiterjesztése az idősok otthonára, az Alpha-kurzus – tovább gazdagították a közösségi plébánia életét. A plébános fontosnak tartja a szentségi felkészítés alkalmait, hetente találkoznak az elsőáldozásra és a bér márkázásra készülő. Tamás atya nemcsak a gyerekekkel foglalkozik, hanem a családjaikat is látogatja. A plébániai élet változatosságát fontosnak tartja: „Minél több a mozgalom, a közösség, annál színesebb az egyházközségi élet, és annál

biztosabb, hogy mindenki megtalálja benne a helyét.”

A három pap jól összehangolt munkával tudja ellátni ezt a sokrétű szolgálatot. Tamás atya osztja be a feladatokat, és a két káplán lelkesen kiveszi a részét a sok munkából, az ő odaadásuknak is köszönhető, hogy ilyen eleven a közösségi élet. „Azelőtt szerettem egyedül szolgálni, eleinte furcsának éreztem, hogy két pap testvér van mellettem. De mára kialakult a kapcsolatunk, jó együtt dolgozni őszinteségekben, mondhatni, barátságban. Nagy a békesség közöttünk. Mindent elfogadnak, és ha úgy látják, valami nem jó, akkor mindig szólnak.”

Petkó Tamás lényegesnek tartja, hogy káplánjai megismerjenek különböző lelkeségi mozgalmakat. Ezért elvégezték a „hétvégét”, és Gábor atya már volt, Erik atyával pedig most mennek Cursillóra. A plébános igyekszik bevonni őket az ifjúsági munkába és a jegyesoktatásba is, ahol először figyelemmel kísérik a folyamatokat, megismerik a témákat. A plébános számára fontos az is, hogy személyes kapcsolatot építsen ki az emberekkel, így tudja igazán biztatni őket arra, hogy az életükben kerüljön előbbre a hit. A szokásokhoz híven időről időre megrendezik az örömszülő találkozókat, ahol mély beszélgetések alakulnak ki az azonos élethelyzetben lévő között, elmondják egymásnak, hogyan élnek meg a gyerekeiktől való elszakadást, mi-

lyennek látják a saját nevelési gyakorlatukat, hol követtek el hibákat. A káplánok kitüntetett szerepet töltenek be a katekumenátus szempontjából is. „Vonzák az embereket” – állapítja meg a plébános. Látogatásunkkor éppen közösségi találkozójuk van a katekumeneknek. Szeptemberben kezdték meg a két éven át tartó kurzusukat. Először Molnár Erik atyával ünnepeltek szentmisét, ismerkedtek a templommal és a liturgiával. Schubert Péter és felesége, Judit huszonöt éve vezetnek katekumenközösséget befogadóként, azaz a helyi egyházközség képviselőjeként, a mindenkori plébános támogatását élvezve. „Farkas Béla plébános kért fel minket segítőknek, s azóta minden évben meghirdetjük a katekumencsoport indulását. Részt veszünk országos konferenciákon, hogy képezzük magunkat. Tulajdonképpen átmentő szerepünk is van, hiszen a velünk dolgozó papok akár év-ről évre változhatnak, mi azonban több mint két évtizede éve itt vagyunk. Sok találkozásra van szükség, mert akadnak, akik a keresztség megtanulásától indulnak a csoportban. Nem ritka, hogy a résztvevők számára teljesen idegen az Egyház, és mindent az alapoktól kell kezdeni. Lassú, belső folyamat, amíg a hit megéri. Szeretjük az a szolgálatot, mert úgy érezzük, így valamiképpen kicsit mi is részt vehetünk a teremtésben. Türelemmel, kedvességgel,

vidáman látjuk el a feladatainkat. A csoportban nagy a nyitottság és az őszinteség, bármit el lehet mondani, meg lehet kérdezni, mi minden kérdésre igyekszünk válaszolni. Szeretnénk, ha a katekumenek úgy látnának bennünket, hogy mi is ugyanolyan úton járók, zarándokok vagyunk, mint ők, csak talán kicsivel előrébb tartunk, jobban látjuk a következő kanyart. Később is nagyon jó találkozni a templomban a katekumen-nátust végzettekkel. Az egy-

gyekük hitoktatói oklevelet is szerzett a Sapientia – avatnak be a munkájukba a katekumencsoportot segítő munkatársak. A férfikör is népszerű a templomba járók között. Petkó Tamás atya „ugródeszkának” tartja ezt a közösséget, amelynek összejöveteleire meg lehet hívni a lelkeségi közösségektől még idegenkedő-

ket is. „A csoport tagjai rendszeresen találkoznak. Apa-fiú nap keretében közös disznóvágást szerveztünk a plébánián, együtt dolgoztuk fel a húst, estére pedig vacsorára vártuk a feleségeket és a lányokat. A férfikör tulajdonképpen egyfajta az alapozást jelent, vannak, akik innen továbblépnek a Cursillóra, s ott rátalálnak valamire, és így születik meg bennük a későbbi elkötelezett szolgálat. A Cursillo maga a csoda, sokan ott éreznek rá arra, hogy hová is tartoznak, kérik a szentsé-

lültesen ismerik. A katolikus családok gyakran előnyben részesítik a színvonalasabbnak vélt állami iskolákat, holott jó tanáraink vannak, sokat dolgoznak. Az intézménybe járók között magas a nem hívők aránya, akik számára – vallásos családi háttér hiányában – nem könnyű vonzóvá tenni az Egyház életét. Szekszárdon nincs katolikus középiskola, és a felsőfokú tanulmányok megkezdése idején is sok fiatal megy el a városból. Így ennek a korosztálynak a megszólítása kihi-

veket, megnyílnak egymás és a Jóisten felé, s elkötelezetté válnak az Egyház és a család-juk iránt is.”

Még a járványidőszak előtt elkezdődött az Alpha-kurzus, amely olyan, nyitott embereknek ad lehetőséget a találkozásra, akiknek vannak kérdéseik az Egyházzal, a vallással, a hittel kapcsolatban. Ez a tizenöt alkalom elég arra, hogy elvezesse a résztvevőket az imádsághoz, és akik igénylik, azok a kurzus vége után közösségként együtt maradhatnak.

A plébános püspöki biztosi feladatokat is ellát a Szent József Katolikus Iskolában. „Hittant már nem tanítok, úgy érzem, nem tudok úgy megújulni a módszerekben, mint a hitoktatók, de töreksem arra, hogy név szerint ismerjem a százhatvan diákot.” Tamás atya osztálymiséket tart, órákat látogat, sokat beszélget a gyerekekkel, plébániai alkalmakra hívja őket, szentségi felkészítésre, közösségi programokra.

Arról is beszámol, hogy nem könnyű az iskola helyzete. „A városban nem igazán jó a híre, de azért, mert csak fe-

vás az Egyház számára. Ebben látja a plébános az egyik legfontosabb feladatát. Úgy véli, a hétvégékre érdemes koncentrálni, leginkább akkor lehet becsalogatni a plébániára az ifjúságot. Tamás atyának sokszor mondják a pap testvérek: „Könnyű neked, értesz a fiatalok nyelvén.” Valóban, ahol eddig szolgált, ott mindig volt ifjúsági közösség, a szobájában a falakat hittanok rajzai, fiatal házaspárok fotói díszítik. „Szeretem őket. Ha befejezték a szentségi felkészítést, akkor sem szabad elengedni a kezüket.” Hétvége-re visszavárja az ifjakat, programokat szervez nekik, mert vallja, élményeket és időt kell adni nekik. Éveken át jártak Taizébe, idén a Mladifestre készülnek, Medugorjéba. A plébános úgy tervezi, ha betölti a hatvanát, átadja az ifjúságpasztorációt a káplánoknak.

A cserkészteket is támogatja, de hangsúlyozza: a közösség szellemiségének, programjainak egyértelműen Istenre kell mutatniuk. Különben miben különbözne ez az úttörőmozgalomtól? Fontos, hogy az órsvezető istenhívő legyen, hogy a gyerekek járjanak misére. Ezért az órsik mindig mise után vannak, és a plébános folyamatosan tartja a kapcsolatot a cserkészvezetőkkel.

Feladatának tartja a hitoktatók összefogását is, akik a város különböző iskoláiban tanítanak. „Nagyon jó tanárok, erős közösségünk van. A szülői háttér azonban nem tudjuk pótolni. A gyerek akkor marad meg az Egyházban, ha otthon is ezt erősítik benne.”

A kórházi lelkiszolgálatot a városban kiterjesztették az idősoththonokra is. „Felismer-tük, hogy a hit szempontjából ott nagyon magukra maradnak az emberek. Nagy szükségük van ránk, mert nincs ki-vel beszélgetniük a testi és lelki nehézségeikről, Istenről, a vallásukról.”

A jövővel kapcsolatos tervek valóra váltását a Covid-járvány most részben még korlátozza. Petkó Tamás úgy látja, a misszió az egyházközségben belül is elengedhetetlen, és azon túl is. Tavaly nyáron missziós napot tartottak a főtéren. Kitelepültek a közösségek, megmutatták magukat a város lakóinak. A színpadon Tamás atya és egykori hittanosa, barátja is fellépett. „Gyorsan elterjedt a hír, hogy a pap fog Píramis- meg Cseh Tamás-számokat énekelni” – meséli. Sajnos az eső miatt végül nem volt olyan a látogatottság, mint amilyenre számítottak, de ez nem vette el a kedvüket a folytatástól. „Nagy a templom, nagy a város – ismerkedni kell” – mondja a plébános, és mindenkiben igyekszik ébren tartani a lelkesedést. Szeretné mise utáni teára és pogácsára hívni a különböző korosztályokat, a húszas és a harmincas éveikben járókat. Búcsúzóul még annyit mond: „A lényeg, hogy szeretni kell az embereket, és éreztetni velük, hogy értük vagyunk.”

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Isten keres minket

Állandó diakónust szenteltek Pécsen

Felföldi László megyéspüspök február 19-én Pécsen állandó diakónussá szentelte Asztalos Gábor Tamás akolitust a Pécsi Egyházmegye szolgálatára. A székesegyházban bemutatott szentmisén részt vettek az egyházmegye papjai, valamint az új diakónus hozzátartozói, barátai is.

A szertartás elején Felföldi László megyéspüspök köszöntötte a megjelenteket. Rámutatott: ez az ünnep valójában a diakónusjelöltnek és családjának, valamint az egyházmegye nagy családjának az igene Isten akaratára és hívó szavára. A püspök kifejezte abbéli kívánságát, hogy legyen ez az igen gyümölcstermő, Isten öröme és békéjét szolgáló hivatás a szentelendő életében.

A szentelés szertartása a jelölt bemutatásával és kiválasztásával kezdődött. Nyúl Viktor, a Pécsi Egyházmegye pasztorális helynöke szólította a szenteléshez járulót, majd az Anyaszentegyház nevében kérte a főpásztort, hogy szentelje fel a jelöltet a felelősségteljes szerpapi szolgálatra.

A főpásztor szentbeszédében elmondta: Isten valóságos jelenléte egy érzés, egy gondolat, egy halk kopogás: „Szegődj mellém! Szólítsd meg! Hívd fel! Keresd meg! Indulj el, én ott leszek veled. Nem rajtad múlik csak, de nélküled nem fog megtörténni, nem valósul meg.” Ez a mi küldetésünk. Ez az Isten öröme, a barátsága és a ránk bízott feladat nagysága.

„Kívánom, hogy ebben a szolgálatban valóban megtaláld életed örömeit, megtaláld közöttünk a papi közösség biztonságát, és megtaláld ennek a sokszor nagyon nehéz munkának a gyümölcsében az élet békéjét és szeretetét” – mondta a szónok.

A szertartás a jelölt ünnepélyes ígérettételével folytatódott, majd a szentelendő arcra bo-

ruľva, míg a hívek térdelve énekeltek a Mindenszentek litániáját, amit a felszentelés követett, melynek során a püspök kézfeltétellel adta tovább az apostoloktól kapott lelki hatalmat. Ezt követte a beöltöztetés, valamint az evangéliumkönyv, az igehirdetés szimbólumának átadása. A főpásztor, a jelen lévő papok, diakónusok békecsókkal köszöntötték a felszenteltet, aki a szentmise áldozati részében a püspök jobbán segédkezett.

A szentmise zárásában Felföldi László pécsi megyéspüspök megköszönte a megjelentek részvételét az ünnepen, és kifejezte kívánságát, hogy mindnyájan erősödjünk meg hivatásunkban, küldetésünkben.

A Pécsi Egyházmegyében immár nyolc állandó diakónus szolgál. Asztalos Gábor Tamás negyvenkét éves, házasságban élő gyermek édesapja. Világi munkáját tekintve mozdonyvezető. 2019. október 25-én lektorrá, majd 2019. december 8-án akolitussá avatta Udvardy György érsek, korábbi apostoli kormányzó. Teológiai tanulmányait a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola teológia szakán végezte 2013–2019 között, majd részt vett a Kanter Károly Felnőttképzési Intézet állandó diakonátusra felkészítő képzésében.

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye

Szemináriumi hétvége Győrben

Február 19-én megnyílt a győri Brenner János Hittudományi Főiskola és Papnevelő Intézet kapuja azon fiatalok előtt, akik a papi hivatás iránt érdeklődnek. Az első nyílt hétvége március 3–5. között lesz, amelyre február 28-ig várják a jelentkezéseket.

Az intézmény elöljárói és hallgatói évről évre nyílt napot szerveznek a papi hivatás iránt érdeklődők számára, hogy a tanulmányok, a hétköznapi és az ünnepek programjai mellett tanúságot tegyenek az Istennek szentelt élet mellett.

A szeminárium idén február 19-én nyitotta meg kapuit, ennek alkalmából Veres András győri megyéspüspök külön üzenetben köszöntötte az érdeklődőket: „Azt kívánom nektek, hogy a nap, amit a szemináriumban eltöltötök, adjon mindannyiótok számára bátorítást és megerősítést!”

Reisner Ferenc, a Brenner János Hittudományi Főiskola és Papnevelő Intézet rektora a nyílt napok kapcsán úgy fogalmazott, a szeminárium kapuja valójában mindig nyitva áll, de emellett igyekeznek a fiatalok számára azokat a szervezett lehetőségeket is biztosítani, amikor kérdéseiket feltehetik, illetve a hétköznapi működése közben is megtapasztalhatják az intézet légkörét, amelyben esetleg még a genius loci is megérinthei őket Isten hívását megerősítendő, ennek része a meghirdetett háromnapos program is.

A nyílt napokon a papnövendékek személyes tanúságtétele is az érdeklődők segítség-

gére van: ilyenkor ők is őszintén megosztják, hogyan hallották meg Isten hívó szavát, és hogyan köteleződtek el a papi szolgálat iránt, illetve hogyan fogadta családjuk, barátai

körük, környezetük a döntéseiket.

A nyílt napok jó alkalmat teremtenek arra, hogy a fiatalok betekintést nyerjenek a kispapok hétköznapijaiba, sőt azok számára, akik igazán mélyen érzik magukban a papi hivatást, a papnevelő intézet azt a lehetőséget is felkínálja, hogy három napra beköltözhessenek a szemináriumba.

Kálmán Imre prefektus szerint egészen más megtapasztalás működés közben látni és megismerni a házat, mint csupán kívülről figyelni,

vagy olvasni róla, hiszen ilyenkor azok a dimenziók is megnyílnak az érdeklődők számára, amelyek csak belülről érzékelhetők.

Mindazok, akik a háromnapos otlétre jelentkeznek, március 3-án estétől 5-én ebédig a tanulmányi órákra is beülhetnek majd, részt vehetnek a közös imádságokon, illetve megismerhetik a napok me-

netrendjét is. „A hétköznapiokban a szeminárium élete elég izgalmas, hiszen elég pörgős programjaink vannak, és ezt megtapasztalva lehet igazán megsejteni, mit is jelenthet valójában kispapnak, seminaristának lenni” – fogalmazott Kálmán Imre.

A szeminárium maximum 10 főt tud fogadni, a helyek beteltével a regisztrációs felület lezárul.

Jelentkezni az online űrlap kitöltésével lehetséges.

Forrás és fotó: Győri Egyházmegye

Az élet Urához fohászkodunk

Az egri érsek áldotta meg a felújított templomot Ongán

Ternyák Csaba egri érsek mutatott be szentmisét és áldotta meg a felújított templomot a Borsod megyei Ongán február 26-án, szombaton.

A munkálatokhoz a kormány és az Európai Unió által finanszírozott Vidékfejlesztési Alap keretében több mint tizennégy millió forint támogatás érkezett, az Egri Főegyházmegye több mint huszonkét millió forintot biztosított, így összesen csaknem harminchét millió forintos beruházással újult meg kívül-belül az ongai Szűz Mária Szent Neve-templom.

A főpásztor homíliája elején arról beszélt, a békétlenség, a háború, a káosz és az igazságtalanság úgy tűnik, egyre inkább terjedőben van a világban. Ki máshoz menekülhetnénk, mint magához az Istenhez, az élet Urához, mindannyiunk Urához? Tőle kell békességet kérnünk.

Egy ilyen helyzetben mindannyiunknak fáj a szíve. Fáj a szívünk az ukrán szomszédaink, testvéreink miatt. Amikor el kell jönniük a földjükről, amikor fiataljaiknak háborúba kell vonulniuk, akkor azt mondjuk, be akarjuk fogadni őket, segíteni akarunk nekik. És örömmel tapasztalom szerte az egyházmegyében, szerte az országban is – hallgatva a híradásokat –, hogy milyen sokan megmozdulnak, kiki a lehetőségei, tehetsége szerint próbál segíteni a menekülő édesanyáknak, gyermekek-

nek, akik Ukrajnából a mi országunkba jönnek – fogalmazott az érsek.

Az aggodás mellett egyúttal öröm is van a szívünkben – folytatta. – A megújított, szép épület arra emlékeztet bennünket, hogy itt, ebben a templomban zavartalan örömmel tudjuk dicsérni az Urat.

Az ongai templom munkálatai során a templom falszerkezetét betonkoszorúval erősítették meg, új tetőszerkezetet és héjazatot kapott az épület. A teljes külső és belső felújítás kertében az elektromos hálózatot is korszerűsítették. A belső tér kifestését, az ablakok felújítását, az új burkolat lerakását az egyházközösség önréből végezte.

**Forrás: Egri Főegyházmegye
Fotó: Szent István Televízió – Federics Róbert**

Karizma és jövőkép

Tanácskozott a Magyarországi Cursillo Mozgalom Nemzeti Titkársága

Február 18. és 20. között tartotta a Magyarországi Cursillo Mozgalom Nemzeti Titkársága éves tanácskozását Piliscsában, a Béthel Evangélikus Missziói Otthonban.

A járványhelyzet miatt nem tudott eljönni a programra minden egyházmegye képviselője, de így is harminchatan vettek részt a találkozón, hogy együtt gondolkodjanak a Cursillo jövőjéről.

A program lelkigyakorlattal kezdődött, melyet Szűcs Imre atya, a mozgalom operatív lelkivezetője tartott a farizeusi magatartásformákról.

A tanácskozást a Székely János szombathegyi megyéspüspök, a Magyarországi Cursillo Mozgalom lelkivezetője által celebrált szentmisével kezdte meg a titkárság. A megbeszélés szinkronban volt a Szentatyá által meghirdetett szinodális úttal, és a Cursillo minden je-

lentős kérdésével foglalkozott. Fontos szempontok hangzottak el a meghívás módjáról, a Cursillo alapkarizmáiról, valamint az utóélet-ről.

A titkárság felkérte a Szombathelyi Egyházmegye cursillós titkárságát, hogy szervezze meg a következő országos találkozót, melynek időpontjául 2022. szeptember 24-ét jelölték meg.

**Várdai Judit világi elnök
Forrás és fotó: Magyarországi Cursillo Mozgalom Nemzeti Titkársága**

Folytatódik a Szép Otthonok-program

Harmadik alkalommal vett részt 2021-ben a Katolikus Karitászi öngondoskodást elősegítő, állami támogatással megvalósuló Szép Otthonok-programjában a Győri Egyházmegyei Karitászi. Idén is csatlakoznak a programhoz, melynek lényege, hogy rászoruló családokat lépcsőzetes segítséssel nehéz lakhatási helyzetük önréből történő javítására ösztönözzenek.

A program többek között udvari rendrakásban, lomtalanításban, alapos takarításban, kisebb házjavítási munkákban, valamint bútork és használati tárgyak adományozásában való segítséget kínál. A rászoruló család a Karitászi munkatársával közösen, a szervezet által adott eszközökkel, illetve folyamatos konzultáció és motiválás mellett végzi a munkát.

2021-ben összesen öt rászoruló család segítségét vállalta a győri szervezet. A program ke-

retében segítségben részesülő családok közül egyet közelebről is bemutatnak.

Az anyuka két gyermekével és édesanyjával él egy szigetközi családi házban. A programban nagy örömmel vettek részt. Nagyon jól jött a segítség: a lakás belső felújítása során a vakolatok javítása és festése volt terítéken, amelyet szakemberek híján saját maguk próbálták megvalósítani. A ház körüli nagy udvart és kertet szintén önállóan, szorgalmasan gondozták. A program keretében a ház összes helyisége alapos takarításra, penészmentesítésre, apróbb faljavításokra, valamint egy tisztasági festésen esett át, s a fürdőszoba használati értékét is sikerült jelentősen növelni a felújítás révén.

A Győri Egyházmegyei Karitászi 2022-ben újabb öt családnak fog segítséget nyújtani a Szép Otthonok-program keretében.

Forrás : Győri Egyházmegyei Karitászi

Vallásközi imaóra Ukrajna békéjéért

(Folytatás az 1. oldalról)

Megrendülten hallgattuk szavait, csakúgy mint Babits Mihály *Húsvét előtt* című versét, amely Mihályi Anikó tolmácsolásában hangzott el.

Andrea Riccardi felhívásának aláírása után (melyhez a www.santegidio.org honlapon is csatlakozni lehet) a templomban ökumenikus és vallásközi imaóra kezdődött Cserháti Ferenc püspök vezetésével. Imádsággal szolgált Fabiny Tamás evangélikus elnök-püspök, Léta Sándor unitárius lelkész; Haborij Damján atya az ukrán Görögkatolikus Egyház részéről, Kardos Ábel református lelkész és Radnóti Zoltán főrabbi, valamint felolvasták Arsenios Kardamakis, Ausztria görög ortodox metropolitája, Magyarország és Közép-Európa exarchája nyilatkozatát. Társzervezőként vett részt az alkalmon a Fokoláre mozgalom és a 72 Tanítvány mozgalom. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Jaroslava Hartyanyi, az Ukránok Világszövetsége európai szervezetének alelnöke is.

„Imádkoztunk, hogy senki ne lépjen rá erre az útra. Most, amikor ez mégis bekövetkezett, nem hagyunk fel azzal, hogy szóljunk. Ellenkezőleg, még jobban imádkozunk. Aki háborúzik, megfélemedzik az

emberségről. Nem az emberek életéből indul ki, hanem a hatalom részérdekeit helyezi minden más elé” – Ferenc pápa szavaival vezette be az imádságot Szőke Péter, a Sant’Egidio közösség budapesti vezetője. Hozzátette: a háború a leggonoszabb démon, lázadás Isten ellen, aki a béke fejedelme és a történelem ura. Ferenc pápa március 2-ra, hamvazószerdára imádságot és bűjtőt hirdetett Ukrajna békéjéért: a hívő emberek fegyverei ezek az erőszakkal szemben.

„Ő tart majd ítéletet a nemzetek között, és igazságot szolgáltat számtalan népnek. Ők meg ekevassá kovácsolják kardjukat, és lándzsájukat szőlőmetsző késsé. Nemzet nem emel kardot nemzet ellen, és nem tanul többé hadviselést” – szölte Isten szava *Izajás könyvéből*, amelyhez Cserháti Ferenc püspök a prédikáció szavait fűzte. Felhívta a figyelmet arra, hogy az 1968 óta minden év január 1-jén közzétett pápai békeüzenetek megerősítik: az áhított béke nem utópia, mindenki tehet érte. A sok békétlenség az emberi igyekezet kudarcát mutatja. Egyetemes békeüzenetében Ferenc pápa lelkiismeretvizsgálatra, bűjtre és imára hívja a döntéshozókat, a hívőket, a jóakarátú embereket. A hívőket imára, hiszen a béke nemcsak az emberi igye-

kezet eredménye, hanem Isten ajándéka. Ezt a békét hirdeti Jézus az utolsó vacsora termében. Bízunk a béke Urában, vessük be Isten leghatékonyabb fegyverét, az imát és a bűjtőt! – kérte beszédében a püspök, és hozzátette: mindannyian együtt dolgozhunk a béke építésének művészetén. Buzdított, hogy emberi eszközeinkkel építsük a békét, és mindig hívjuk segítségül a békesség Lelkét: az akcióra és a kontemplációra egyaránt szükség van. „Törjön ki a béke,

és soha többé a háború!” – fohászzkodott. A fegyverek árát fordítsák hasznos célra, és akkor eljön a béke, Isten örök és szent békéje – zárta tanítását Cserháti Ferenc püspök.

Haborij Damján görögkatolikus pap ukránul mondott könyörgést, az imádságon részt vevő ukrán hívek pedig elénekelték anyanyelvükön a *Miatyánk* imádságot. A szertartást a Sant’Egidio közösség kórusa kísérte énekekkel.

Ahogy Cserháti püspök felhívása is szólt, a drámai

események láttán hívőként imádkozunk és cselekszünk. Fabiny Tamás evangélikus püspök könyörgésében megrendítő helyzeteket írt le, és fohászokat fűzött hozzájuk a Bibliából. „Gyermekek és fiatalok ott kuporognak az óvóhelyen. Annyi idősek, mint a lányaim. Egy fiatalember, lehetne az én fiam is, könnyek között búcsúzik családjától: felesége és kislányai menekülnek, ő ott marad harcolni. Tenyerével az immár induló autóbusz koszos ablakán ke-

resztül simogatja övét. »El-lenségetek, a sátán, ordító oroszlán módjára ott kószál mindenütt, és keresi, kit nyeljen el.« (1Pét 5,8–9). Szorgos kezek zárandokházakat takarítanak. Pénzt gyűtenek, takarót és élelmet hoznak. »Tekintetem a hegyekre emelem: Honnan jön segítségem? Segítségem az Úrtól jön, aki az eget és a földet alkotta« (Zsolt 121,1–2)”. Az imádságban a keresztény felekezetek hívei és a zsidó hívők is az égre emelték tekintetüket, kérték a minden-ség Urát a békéért. És szeret-nék elvinni a segítséget a rá-szorulóknak, ezért a szertar-tás után a szervezők gyűjtést is rendeztek. A határra visz-nek adományokat, és támo-gatják a Magyarországra ér-kező családokat.

Radnóti Zoltán főrabbi a háromszáz évvel ezelőtt élt – és a mai Ukrajna területén szolgált – breslovi Nathan rabbi imádságát idézte héber és magyar nyelven: „Adj a Isten, hogy ember emberre ne emeljen sem kezét, sem kar-dot. Legyen béke a világban, sálom vagy szálem, bárho-gyan is hívjuk, csak béke le-gyen.” Az imaóra a keresz-tény felekezetek képviselői és a főrabbi áldásával zárult.

Thullner Zsuzsanna
Fotó: Merényi Zita

Akik megtartják a települést

Emléktáblát kapott Ajakon a katolikus iskola és a kamilliánus szerzetesközösség

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye háromezer-hétszáz lelkes kisközségében, Ajakon zsúfolásig megtelt a templom a tizenegy órás nagymisére. A településen erős a hitélet, virágoznak a hagyományok, naponta sok száz ima szól az itt élőkért. Tartják a szokásokat, és a szokások megtartják őket.

Gáspár Mátyás plébános kezdeményezésére a templom előterében emléktáblát kapott a Tamási Áron Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda és Bölcsőde, valamint a Szent Kamill Leányai Szerzetes Intézmény. 2013-ban, a hit évében itt emlékfalat alakított ki a plébános. A vörösmárványba aranybetűkkel vésték bele az Ajakról származó tizenhárom pap, valamint 1828-tól kezdődően a településen szolgáló plébánosok neveit. Középen egy, az Eucharisziát ábrázoló dombormű kapott helyet, a hagyományos ajaki alkotótábor művészeinek alkotása. A szemben lévő oldalon két táblát látható, az egyik az elsőáldozásra, a másikon a bér-málkozásra készülő fényképeivel.

A hívek szentmisében ünnepeltek, halát adtak a katolikus iskoláért és a kamilliánus nővérek szolgálatáért. Gáspár Mátyás a következő szavakkal áldotta meg az emléktáblákat: „Eucharisztikus közösségben ünneplünk, és az Eucharisztia szimbolikusan itt van a középpontban. Ráirányítja a figyelmünket arra, hogy az Eucharisztia misztériumából táplálkozunk, ez a forrásunk. Most kifejezzük halánkat, amiért Isten megadta egyházközségünknek a lehetőséget, hogy katolikus bölcsődénk, óvodánk és iskolánk legyen. Így a nevelés, amit a családban elkezdünk, kiteljesedhet. Halát adunk a nővérekért is, akik különleges sze-

retettel fordulnak a betegek felé. Példát adnak nekünk, megmutatják, hogyan kell nekünk is az idősekhez fordulnunk.”

Együtt ünnepelt a hívekkel Ragány Adrienn, Ajak polgármestere. „Szoros az együttműködésünk az egyházközséggel, nem tudunk, de nem is akarunk elkülönülni” – mondta a település vezetője. Jelen volt az eseményen Rozinka Mihály, a katolikus oktatási intézmény vezetője, Ragány Zsuzsanna intézményvezető-helyettes, valamint Takács Károlyné tagintézmény-vezető is. Az Angyalkórus a kamilliánus nővérek irányításával lépett fel.

A Tamási Áron katolikus intézmény 2017-ben került a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásába a teljes tanári és szülői közösség egyetértésével. Az intézmény a település másik két felekezete, a görögkatolikusok és a reformátusok támogatásával jött létre. A huszonöt kicsit befogadó bölcsőde, a száz gyermeknek otthont adó óvoda és a kétszázhuszonöt tanulóval működő iskola élete összefonódik az egyház-

községével. Gáspár Mátyás plébános lelkivezetőként mindent megtesz azért, hogy a katolikus intézményt bevonja a hitéletbe. Vasárnaponként a fél tízes diákmisést minden alkalommal más-más osztályért ajánlják fel. „Az elsőáldozók számára természetes, hogy ismerik az imákat, van imádságos életük, bátran énekelnek, és amikor bér-málázásra készülnek, ott van szívükben az élmény, hogyan térdeltek az Oltáriszentség körül. A családokban fontos, hogy a gyerekek vallásos nevelésével is törődjenek. A rózsafüzér társulatnak gyerekcsoportja is van Ajakon” – ad betekintést életükbe a plébános.

Az utóbbi években folyamatos az iskola gyarapodása, fejlődése. Felújították az épületet és a hatalmas udvart. Legutóbb kápolnát alakítottak ki, amelynek Ajak lengyel testvérvárosa, Hyžne, adományozott Szent II. János Pál-erklyét, ugyanis a szent pápa az iskola védőszentje. Az ajaki iskola bejárta, az udvaron 2018-ban állították fel a pápa szobrát, amely üdvözlésre emelt karral fogadja az érkezőt. Az egyházmegye

támogatásával rekontán kézilabda-pályát alakítottak ki, kenukat vásároltak, a szomszédos Péter-tavon tanulnak evezni a gyerekek, hogy csak a legutóbbi fejlesztéseket említsük.

Az egész napos iskolában délután négy óráig foglalkoznak a diákokkal. A művészeti iskola zene, képzőművészet, színjátszás és tánc tagozattal működik, emellett számos

egyházan működtek, onnan „imádkozta át” őket Gáspár Mátyás plébános Ajakra. Mint kiderül, a szerzetes nővérek sok mindent értenek már magyarul, el is tudnak beszélgetni velünk. Legfontosabb feladatuk a betegek látogatása; nemcsak első-pénteken keresik fel a negyven-ötven, ágyhoz kötött, többségében idős embert, hanem minden pénte-

sportág is választható. A tanulói létszám stabil, a szülők nagyra értékelik a színvonalas oktatást és a családias légkörű nevelést – tudjuk meg Rozinka Mihály intézményvezetőtől.

A Szent Kamill Leányai Szerzetesi Intézmény nővérei 1997 óta élnek Magyarországon, Ajakon 2019 óta. Pályázati forrásból, az egyházmegye támogatásával teljes körű felújítással tették alkalmassá a plébánia szomszédságában lévő épületet a nővérek befogadásra. Jelenleg hárman alkotják a közösséget: a magyar származású Laura nővér a superiora, Miranda nővér a Fülöp-szigetéről, Nirmala nővér Indiából jött. A nővéreknek ápolónői végzettségük van. A „betegek szolgálói” először Nyír-

ken. „Ajakot a betegek tartják” — fogalmaz Mátyás atya. Meggyőződése, hogy a Szent László Imaszövetség-hez tartozó betegek által vállalt ima-szolgálat hordozza a települést. Naponta elmondják a rózsafüzért a hivatásokért, sokszor a nővérekkel közösen, akik amellyel, hogy gondozzák őket, gyakran a házimunkába is besegítenek. A kamilliánus nővérek missziójuk részeként a gyerekekkel is foglalkoznak a városban. Mátyás atya ezt a hivatások ébredése szempontjából elengedhetetlennek tartja. A nővérek így hetente járnak az óvodába, és gyermekkorust is alapítottak.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Maradjunk együtt!

Visszatekintés a Házasság hetére

A Magyarországon tizenötödik alkalommal megtartott Házasság hete-program sorozat pozitív, biztató mottója, a „Maradjunk együtt” jegyében számos hazai helyszínen zajlottak a rendezvények február 13. és 20. között. A színes programkavalkádból elevenítünk fel fontos, megindító, szép pillanatokat az alábbi képes összeállításunkban, természetesen a teljesség igénye nélkül.

A házasság hetét – amelyhez hazai és nemzetközi szinten is számos ismert közéleti személyiség csatlakozott kifejezve elköteleződését a házasság, a család ügye iránt – mára négy kontinens huszonegy országában ünneplik. Hazánkban az országos eseménysorozatot 2008 óta rendezik meg a keresztény egyházak és civil szervezetek széles körű összefogásával, számtalan nagyváros, település, közösség részvételével. A Házasság Hete Szervezőbizottsága által koordinált központi programok fővédnöke 2013 óta Herczegh Anita, a köztársasági elnök felesége.

A házasság hete olyan, széles körű összefogásra törekszik, mely gyakorlati példamutatással, tudományos kutatások eredményeivel, bibliai és erkölcsi érvekkel támasztja alá a házasság értékét. Bátorít minden olyan helyi kezdeményezést, amely hidat épít az adott közösség környezetében élő házaspárok és családok felé, amely segíti életüket, boldogulásukat. Nyíltan beszél a házasság mindennapi valóságáról, örömeiről és feszültségeiről. Igyekszik bölcs és gyakorlati tanácsokkal ellátni a házasságokat és házasságjelölőket, valamint a teljes helyreállítás reményében tartani azokban, akiknek a kapcsolata váltságban van, illetve valamilyen ok miatt megszakadt.

A jubileumi évben válszól a pandémiás időszak párkapcsolati kihívásaira a szervezők a figyelmet a kapcsolatok tudatos gondozására kívánják irányítani. Gary Chapman, az öt szeretetnyelv „atyja” személyes videóüzenetben köszöntötte a magyar párokat.

Hogyan maradhatunk boldog pár hűségben élt évtizedek után, és miért „kell”, hogy azok maradjunk? Erről adott tanítást a szerelmesek miséjén, február 14-én együttjáróknak, jegyes- és házaspároknak a *Szentírás* olvasmányait segítségül hívva Gorove László állandó diakónus, a Családok Jézusban Közösség vezetője.

Az Országúti Ferences Plébánián hagyomány, hogy Szent Bálint ünnepe kapcsán a szerelmesek miséjén házasság- és jegyespárok, együttjárók adnak hálát Istennek egymásért, kéri Isten áldását kapcsolatukra.

„A házasság folyamatos tanulás egymástól, előrehaladás a fejlődés útján. Ehhez mindkét félnek állandóan kell kérnie Istent, hogy meghallják az Ő hangját” – mondta Marton Zsolt váci megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki

Konferencia Családügyi Bizottságának vezetője a házasság hetét lezáró szentmisén, melyet a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban tartottak február 20-án.

A szentmisén részt vett Áder János köztársasági elnök és felesége, Herczegh Anita, a hét központi programjainak fővédnöke; valamint a házasságot és a családot középpontjukba helyező lelkeségek képviselői.

Az ünnepi szentmise elején Jeney Gábor, a Házasság Hete nemzeti felelős lelképásztora olvasta fel Kovács Attila és Bea, a Magyar Házasság Hete közössége vezetőinek levelét. Mint elmondta, Isten a házasságokat arra hívta, hogy szenvedélyes kapcsolatban és szenvedélyes szeretetben éljenek, s minden áldott nap kimondják az igent egymásnak és a hármaskörükre Istennel.

Különleges párkapcsolati időutazásra és játékokra hívta a párokat a házasság hetéhez kapcsolódóan a Bíz Rá Magad portál február 20-tól. *Élménytér* – ahol együtt játszunk címmel azoknak a magyarországi és határon túli pároknak hirdette meg párkapcsolat-erősítő játékát, akik szeretnék megerősíteni kapcsolatukat és tartós életközösségekben gondolkodnak. Ebben közreműködő partnerei az Alpha Házaskurzus, a CsaládKözPont, a Kéltgen Alapítvány és a Veszprémi Főegyházmegye Családpasztorációs Irodája, fő támogatója pedig az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye, de számos más szervezet is bekapcsolódik a házasságmegerősítő-misszióba: az első kerekasztal-beszélgetés részt vevő szervezetei között például ott találjuk a Családegyletemet, az EFT Alapítványt, a Gordon Kiadót vagy a Magyar Schönstatt Családmozgalmat is. A program médiapartnere az EWTN Katolikus Világhálózat és a Magyar Kurír. A játékról további tudnivalók a bizdramagad.hu felületen olvashatók.

Kerekasztalbeszélgetés közismert emberekkel a házasság örömeiről és kríziseiről

„Hatvan éve egy hajóban evezünk”

Találkozás a Bécser házaspárral

(Folytatás az 1. oldalról)

– **Honnan származik a Krisch-Fekete név? Az egyik az anyai, a másik az apai vezetéknév?**

Irén: Morvaországban a családnak Krisch volt a neve. Abban az időben, amikor Magyarországra jöttek a felmenőim, hatályban volt valami törvény, ami kimondta, hogy csak az telepedhet le az országban, akit egy magyar a nevére vesz. Egy Fekete nevezetű ember adta nekünk a nevét, akiről nem tudunk semmit. Így lett Krisch-Fekete a családnevünk.

– **A szüleik mivel foglalkoztak?**

Irén: Apukám tanítónak készült, aztán elvégezte az orvosi egyetemet, és orvosként dolgozott. Anyuka gyógyszerész, ahogyan az ősei is, 1802-ig visszamenően. Én a szüleim hivatását szerettem volna folytatni. Mindkét karra jelentkeztem az egyetemen, de az orvosin túljelentkezés volt abban az időben, így gyógyszerész lettem.

Péter: Az én apám a vasútnál dolgozott pályamérnök-ként, a nagyapám tanár volt, anyám a háztartást vezette. Én is mérnök lettem, szintén a vasútnál dolgoztam, és a kisebbik fiam is mérnök: nálunk is folytatódik a családi hagyomány. Kicsi a világ, mert egy olyan tanár felvételiztette őt a Műegyetemen, aki annak idején az apám mellett volt gyakornok.

– **A vasútmérnökség sok utazással járt?**

Irén: Amikor a gyerekek kicsik voltak, örökké utaztunk, akkor is, amikor még alig tudtak járni. Élvezték a vonatozást. Csak akkor vettünk autót, amikor a fiúk Pannonhalmára jártak. Előtte mindig vonattal vittük nekik a tiszta ruhát, az ennivalót, a süteményeket.

– **Milyen volt a gyerekkoruk?**

Irén: Nagyon szerettem a Szent Margit Gimnáziumot, aranyosak voltak a kedvesnővérek. Tizenegy évig jártam oda, akkor is, amikor már államósították az iskolát. Amikor érettségire került a sor, átvette az épületet az Agrár-egyetem, így minden osztály tanulóit szétszították. Én a Júrányi utcai iskolába kerültem.

Péter: Az én iskolaéveim kalandosabban alakultak. Az elemi első két évét Kassán jártam, a következő kettőt Miskolcon. Utána három évet Tatán töltöttem, a piaristáknál, majd visszamentem Miskolcra, a gépipari technikumba, és ott végeztem az egyetemen mérnökként. Édesapámat sokszor áthelyezték a vasútnál, az egész család költözött vele mindig.

– **Közben kitört a második világháború. Milyen emlékeik vannak róla?**

Irén: A házban az óvóhelyen tizenhárman fértünk el az egymás mellé állított székeken. Olyan pici volt a helyiség, hogy ülve aludtunk. Az emeletes házunkban – amit az apukám építtetett, hogy ha majd férjhez megyek, együtt lehessünk, én lent, ők fönt – lakott egy másik család három gyermekkel és egy német cseléddel. Anyuka két egyedülálló barátnője, két testvére és az egyikük férje is velünk élt. Gyönyörű nagy hó volt 1944-ben, majdnem a kerítés tetejéig ért. Abból olvasztottunk magunknak vizet. Egy kis ablak nyílt az óvóhelyről, azon kukucsáltam ki. Láttam, ahogyan a németek és az oroszok közelharcban verekednek. Tízévesen úgy fogtam fel a háborút, mintha csak színjáték lenne. Utólag már más-hogy gondolkodom erről, de gyerekként nem féltém.

– **Nem érte a családot semmi trauma, ami kibillentette volna a biztonságérzetéből?**

Irén: Apukámat Ekelre osztották be katonaoorvosi szolgálatra. Csak neki volt autója. A század vezetője szeretett volna levetetni magához a feleségét, ezért visszajöttünk Budapestre. Amikor indultunk volna Ekelre, már körül volt zárva a főváros, így nem jutottunk vissza. Az ekeli csapatnak nagyon jó dolga volt: egyetlen lövés sem dördült el, egész nap kártyáztak, nem halt meg senki. Egyedül apuka maradt itt közülük. Mindenfelé ki voltak tűzve hirdetőtények, hogy aki elmaradt a csapatától, az jelentkezzen, mert ha nem, főbe lövik. Anyuka hiába próbálta lebeszélni, édesapámban ott volt a kötelességtudat, becsületből jelentkezett. Így beosztották az Alkotás utcába, a Honvédkórházba mint orvost. Amikor bombázták a vasutat, becsapódott hozzájuk egy bomba. Tizenhárom orvos halt meg akkor, köztük az én apukám is. Ez 1945. január 16-án történt, 22-én lett volna negyvennégy éves. Ha nem kellett volna hazajönnünk Ekelről, még élhetett volna.

A halála előtt nem sokkal üzent nekünk, hogy jönnék az oroszok, akik nem becsülik a nőket. Féltett minket, ezért hívott, hogy legyünk vele a kórházban. Mindannyian elindultunk a nagy hóban, fehérlepedőbe csavarva, mert a Sas-hegyről mesterlövészek lőttek, szerencsére egyikünket sem találták el. A hegyen az egyik szikla mögül a másik mögé bújtunk. Ezt gyerekként én élveztem, nem hittem, hogy valami bajom eshet, pedig pattogtak a lövedékek a sziklákon. Baj nélkül odaértünk apukához. A sok sebesült egész éjjel ordított a kórházban, emiatt édesapám végül mégis inkább hazaküldött minket. Ez 12-én volt. Ha ott maradtunk vele, lehet, hogy mi is mind meghalunk.

– **Hogyan tudott megbirkózni ilyen fiatalon azzal, hogy meghalt az édesapja?**

Irén: Tízévesen még nem igazán fogtam fel a dolgokat.

Anyuka éjszakákon át sírt, simogattam, vigasztaltam. Erőt adott a Jóisten, semmitől sem féltém, és semmitől nem lettem szomorú.

– **Később az édesanyjának lett valakije?**

Irén: Nem, egyedül maradt, pedig ketten is megkérték a kezét. Azt mondta, ő soha nem hoz nekem mostohaapukát, elég neki, ha én vagyok. Mindig tudtam, hogy rá számíthatok, és azt is, hogy mennyire szeret engem. Az egész életét nekem áldozta.

Péter: Az én háborús élményeim máshogyan alakultak. Kifogtuk a kassai bombázást. Az udvarunkba beesett egy tenyérnyi repeszdarab, amit a háború végéig emlékként őriztünk. Amikor Miskolcot bombázták, apám kitalálta, hogy elvisz minket Balatonendrédre, a plébániára a nagybátyámhoz, hogy biztonságban legyünk. Mivel mégsem támadtak, két hét után hazamentünk. Aznap éjjel már bombáztak. Mind a három bombázást így fogtuk ki. Amikor negyedszerre mentünk volna haza Balatonendrédre, addigra elfoglalták Miskolcot, és a vasúti igazgatóság, ahol apám dolgozott, áttelepült Losoncra. Onnan is mennünk kellett tovább a vasutasokkal Szencre, az volt akkor a határállomás. Aztán az egész vonatnyi embert Csehország nyugati részére irányították, fél évig ott deklontunk egy kis vasútállomáson. Csak a háború után jöttünk vissza, tizenegy éves voltam akkor.

A vonaton összebarátkoztam egy velem egykorú fiúval. Én voltam a család melegvízfelelőse. Ha egy vonat megállt az állomáson, egy vödörrel odaszaladtam a mozdonyhoz, és felkiáltottam, hogy „Prosim, tepla voda!” Gyerekként ezt élveztem. Megbarátkoztunk az ottani állomásfőnök fiával is, tanított minket csehül, mi meg őt magyarul. A felnőttek pedig kiültek az állomásra, verték a blatot egész nap. Tavasszal a férfiak mezőgazdasági munkát tudtak vállalni, kerestek egy kis pénzt. Jól felszerelt vonatunk volt, nem éhezünk.

– **Mikor és hogyan ismerték meg egymást?**

Péter: 1959-ben költöztem Pestre. A következő év januárjában a feleségem egy távoli rokona ismerkedési délutánt szervezett a fiataloknak azzal a céllal, hogy egy akkor Pestre kerülő unokaöccsének és unokahúgának legyen társasága. Ott találkoztunk először. Utólag bevallottuk egymásnak, hogy mindketten egymást találtuk a legszimpatikusabbnak. A néni, aki a vendégséget szervezte a rokonainak, aznap estére színházjegyeket vett, mégpedig úgy, hogy párosával ülhessünk a nézőtérre, egymástól távolabb. Ravasz volt az öreglány. A fiúknak kellett lányt választaniuk maguk mellé, kitaláltuk, hogy sorsolunk. Én pont a feleségemet húztam...

– **Micsoda szerencse!**

Irén: Egy társaságban húsz évvel később megkérdeztek Pétertől, hogy tett szert ilyen ügyes feleségre. Az mondta: „Sorsoláson nyertem!”

Péter: A színházi este után a társaság másnap elment egy János-hegyi kirándulásra. Teljesen véletlenül már a villamoson találkoztunk Irénnel. Aztán, ha este ő zárta a patikát, eléje mentem. Volt egy kis zenés presszó a Villányi úton, ahova eljártunk táncolni. Jó időben a Gellért-hegyen sétáltunk. Egyszer egy nagy csoport virággal megkértem a kezét, utána az édesanyjától is. 1961-ben házasodtunk, ideköltözünk a mostani lakásunkba, a felső szintre.

Irén: Emlékezetes, ahogyan megismertem Péter szüleit. Keresztmamának hívtak Miskolcra, ahova minden hétvégén hazajárt Péter. Amikor le szálltam a vonatról, a magassága miatt rögtön észrevettem. Odalopakodtam mögé, és jól a hátára csaptam. Erre megfordult, és azt mondta: „Engedd meg, hogy bemutassam a szüleimet.” Azt hittem, elsüllyedek szégyenemben! Már több éve férj és feleség voltunk, amikor egyszer megkérdeztem az anyósomat, mit szolt ehhez a bemutatkozáshoz. „Azt mondtam a férjemnek, ilyen asszony kell Péternek!” – felelte.

– **Abban az időben hogyan tudták a keresztény értékrend szerint nevelni a gyerekeiket?**

Irén: A fiaink a Kőbölklút utcai általános iskolába jártak, ahol a tanárok nagyon elneveztek a hittant, de járattuk őket hitoktatásra, egy kis kápolnába. Az osztályfőnök egyszer azt mondta nekem, őt arra kényszerítik, hogy beszéljen le engem a gyerekeim hitoktatásáról. „De attól még nyugodtan járjanak!” – tette hozzá. Aztán Pannonhalmára kerültek gimnáziumba. Mindketten dolgoztunk, Péter sokat utazott, nekem gyakran este nyolcig bent kellett lennem a gyógyszerértárban, anyukám is dolgozott. Nem akartuk, hogy egyedül legyenek a fiúk, vagy rossz társaságba keveredjenek. Nagyon szerettek Pannonhalmára járni, az atyák még a rosszkódásokat is megengedték. A diákok egyszer az osztályfőnökük Trabantját felvitték a bazilika lépcsőjére. Péter egyébként mintagyerek volt, szófogadó, Palika meg kifejezetten hun-cut, vagány. De nagyon jó apa lett, négy gyermeke van. Mindegyik mondja: „Ugye, Anyu, én Péter helyett is megtettem a magamét?”

– **Mit tartottak igazán fontosnak a családi életben?**

Irén: A szeretetet és a család összetartását. Ez az unokáinkban is megvan. Még most is azt szeretnék, hogy együtt ünnepeljük a születésnapokat. Szerintem fontos, hogy a házaspár mindkét tagja érvényesülni tudjon, ne csak az egyik, és ne csak az egyiknek legyen igaza. Mi mindent megbeszélünk, közösen döntünk.

Péter: Jó példa volt a gyerekeink előtt, minket soha nem láttak veszekedni. Biztosan egyéni adottság is kellett ahhoz, hogy ez sikerüljön.

– **Mit szóltak, amikor Péter, azaz Róbert atya, azzal állt elő, hogy szerzetesnek menne?**

Irén: Amikor végzett Pannonhalmán, azonnal be akart lépni a rendbe. Mondtam neki: „Péterkém, most a papok-

nál voltál, hátha csak ezért vágysz erre. Nagy szűgyen, ha valaki kiugrik. Jelentkezz egyetemre, s ha elvégzed, és még mindig így akarsz, akkor menj!” Hallgatott rám, elvégezte a közgazdasági egyetemet. Akkor azt mondtam neki: „Eddig még csak diák voltál, tanultál, nem tudod, milyen az élet. Kicsit menj el dolgozni, legyél emberek között, akkor megérzed, mit szeretnél.” A vasútnál dolgozott, aztán egy év múlva elém állt: „Anyu, most már voltam diák, dolgoztam is, de még mindig hív a Jóisten, pap szeretnék lenni.” „Látod, Péterkém, ez akkor már igazi hívás, menjél!” – mondtam neki.

– **Hogy sikerült megőrizniük ezt a fiatalos lendületet?**

Péter: Nekem az a napi tréningem, hogy sétálok a ház előtt egy-másfél kilométert. Ha rossz az idő, akkor a lakásban. Sokszor együtt megyünk, fontos nekünk a mozgás. A balatoni házat is mi magunk építettük, három éven keresztül dolgoztunk rajta egy kőművessel, minden hétvégén. Segédmunkásnak jöttek a barátok, a rokonok, a patikai dolgozók, a tetőfedést kispapok készítették. Mi főztünk bográcsban az egész társaságnak.

Irén: Mind a ketten nagyon szeretünk kártyázni, naponta egy órát játszunk, az a pihenés. De én soha nem vagyok fáradt. Mindennap hét emberre főzök, sütök. A munkahelyemet is szerettem, a beosztottaim között otthon éreztem magam, családias volt a légkör. Még most is összejárunk, hívjuk egymást karácsonykor, születésnapokon. Minden farsangkor beöltözős összejöve-telt rendeztünk. Csupa vidámság volt! Egyszer rabnak öltöztünk Péterrel, láncsal összekötöttük a lábunkat, és volt rajtunk egy cetli a házasságkötésünk dátumával. Amíg nem jött a covid-járvány, az osztálytársaimmal minden májusban összejöttünk itt a kertben, szeptemberben pedig az egyetemi társakat hívtam meg. Külön fényképalbumaink vannak ezekről a találkozókról.

Alig várom, hogy jöjjön a tavasz, mert a kertben rengeteg tennivaló vár rám, nemrég meg a fára is felmásztam. Múlt héten ültettem tulipán- és jácinthagymákat. Mindig vannak céljaim, eltervezem, mit szeretnék csinálni. Májusban akkorát estem, hogy a csipőcsontom és a szeméremcsontom is eltört. Egész nap feküdnöm kellett volna, de nem bírtam, hat hét után már „futottam”. Rengetegen imádkoztak értem. Még járókerettel jártam, amikor autóval levitt a fiam a legjobb barátnőm temetésére, Csornára. Azt semmiért nem hagytam volna ki. Olyan szomorú, hogy milyen sokan meghaltak már közülünk. Mindig kinevetnek az osztálytársaim, hogy százéves koromig szeretnék élni, de szerintem így érdemes!

Vámosy Erzsébet
Fotó: Fábíán Attila

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentegység előtt. 22 órakeresztmisé. Cím: 1125 Budapest, Gálgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest, IX. kerület, Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakeresztmisé kezdődik imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökjén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaláda elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest, V. kerület, Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 05 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarországra, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakeresztmisé mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest, XII. kerület, Csaba utca 5.). A 18 órakeresztmisé után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Kaposfüreden, Szűz Mária Efezusi Háza (7400 Kaposfüred, Álomás u 61/a) várja az engesztelő híveket minden első szombaton 10 órától közös rózsafüzér-imádságra, melyet nemzetünk és hazánk lelki megújulásáért ajánlunk fel. Zarándokcsoportok bejelentkezése: Mezőfi Zoltán +36/70-363-7645. www.mariahaza.hu

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakeresztmisé, a budapest-belvárosi Nagybaldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest, V. kerület, Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Görögkatolikus Szent Liturgia libanoni Szent Charbel remete tiszteletére Budapesten, a Gazdagréti Szent Annyalok-templomban (Budapest XI. kerület, Gazdagréti út 14.) a következő időpontokban: március 22., kedd, április 22., péntek. A maronita remete közbenjárását kérve, ereklyés áldással a szertartást bemutatja Kocsis Tamás dél-budai görögkatolikus szervezőlelkész. A szertartások 18 órakeresztmisé kezdődnek, előtte fél órával lehetőség van közös áhítaton részt venni a templomban, illetve a sekrestyében szándékot felírni.

KILENCED

A budapesti Szent Ríta-templomban (Budapest, VIII. kerület, Kun utca 5.), február 3-ától lelkigyakorlat-sorozattal készülnek a szent május 22-ei ünnepére. Szent Ríta tizenöt évén át viselte homlokán Jézus töviskoszorújának egy sebé, ezért tiszteletű 15 héten keresztül, minden csütörtökön (nagycsütörtök kivételével) imádsággal fordulnak a lehetetlen ügyek közbenjárójához. Ebben az évben a reggel 8 órakeresztmisé kezdődik szentmiséket Fábrny Kornél atya tartja, a nagykilenced mottója: Eucharisztia és a Szentlélek. Mindenkit szeretettel várunk. A szentmisék előben is követhetőek, illetve visszanézhetőek a www.szentritatemplom.hu oldalon.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (2016 Leányfalu, Móricz Zsigmond út 141.) 2022. március 12-én 18 órától 15-én 13 óráig Dr. Gál Péter atya lelkigyakorlata „A belső gyógyulásért”. IDŐPONT-VÁLTOZÁS! Március 25-én 16 órától 27-én 13 óráig nagybőjtői lelkigyakorlat Dr. Osztie Zoltán atyával. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinknek való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárscsoportjainkban. A Pasaréti Községi Ház I. emeleti terem (Budapest, II. kerület, Pasaréti út 102., a ferences templom bal oldalánál) kéthetente szerda délután 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia alsó hittantermében (Aranyhal u. 1., a Baththyány téren, a templom mögött) pedig kéthetente szerda este 18 órától 19.30-ig. Időpont: 2022. március 16., 30.; április 27.; május 11., 25. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin sa nővér vezeti.

„Minden vég egy új kezdet!” címmel lelki napok a Szív Lelkiségi Központban, Tahiban (2022 Tah, Villator 7-9. T: 06/26-387-162.). Szeretettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre mindenkit, akit megszorított a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2022. április 22-én, pénteken 14 órától 24-én, vasárnap 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalinnál:

Utolsó helyek! Mátraverebely-Szentkút és Máriabesnyő márc. 26. Lelkivezető: Görbe László piarista Részvételi díj: 9 990 Ft/főtől

A Vizsolyi Biblia, Kazinczy és a Rákócziak nyomában Kulturális kirándulás, várak, kastélyok, múzeumok... ápr. 22-24. Részvételi díj: 42 990 Ft/főtől

MUNKÁS SZENT JÓZSEF – Szentkúti zarándoklat a férfiakért, nem csak férfiaknak! máj. 1. Lelkivezető: Bőjte Csaba ferences Részvételi díj: 8 990 Ft/főtől

BOLDOGASSZONY ZARÁNDOKVONAT jún. 2-5. Helyek korlátozott számban!

MISSZIÓ ZARÁNDOKVONAT – CSÍKSOMLYÓ jún. 3-5. Lelkivezetők: Bőjte Csaba ferences, Michels Antal és Hajagos Gyula atya Részvételi díj: 39 990 Ft/főtől

FEKETE MADONNA ZARÁNDOKVONAT jún. 20-24. Lelkivezetők: Veres András püspök, a MKPK elnöke, Tamás József ny. segédpüspök és Bátor Botond pálos Részvételi díj: 69 990 Ft/főtől

Újra! ZARÁNDOKVONAT - MEDJUGORJE szept. 12-16. Lelkivezető: Székely János püspök Részvételi díj: 39 990 Ft + 100 euró/főtől

Tel.: +36 20 565 3258 www.missziotours.hu www.misszioutazas.hu

Engedélyszám: U-00029

06/30-462-9272. Hozza magával személyes holmiját, törülközőt, és jelezze, ha diétát kér! Megközelíthető: Volánbusz, Tah – Hidfő mh., Bartók B. úton felfelé.

BESZÉLGETÉSSOROZAT

„Férfitalálkozók” címmel férfiaknak szóló előadás- és beszélgetéssorozatot indítottak a Pécsi Egyházmegye hét városában (Pécs, Mohács, Szekszárd, Paks, Tamási, Dombóvár, Szigetvár) 2021. október 8., péntektől 2022. május 20., péntekig. A következő időpontok: 2022. március 4., 11., 18., 25. A találkozó kezdési időpontja 18 óra. Mindenkit szeretettel várunk, és kérjük, hogy a szervezés megkönnyítése érdekében előzetesen feltétlenül regisztráljanak az alkalomra. Bővebb információ: <https://pecsiegyhazmegye.hu/aktualis>

EMLÉKMISE

Gregorián szentmisével emlékezünk Kodály Zoltánra a Budavári Nagybaldogasszony (Mátyás-) templomban március 7-én, hétfőn este 6 órakeresztmisé. A Cecília Egyesület és a templom énekkara szeretettel hívja és várja a nagy zeneköltő tisztelőit, az egyházi köröket, szülőket, énekeseket. Kérjük, közös éneklésünkre az alábbi tételekkel készüljenek: XVII. Gregorián mise: Kyrie (C), Sanctus, Agnus Dei; Invocabit me (introitus), Scapulis suis (communio); Dies irae-szekvencia (1-6. versek, valamint a Lacrimosától végig), In paradisum és Ego sum (antifónák), illetve Kodály Zoltán: Magyar mise. A szentmise előtt, 17.30-tól közös próbát tartunk a templomban. Az éneklés alatt a maszk viselése kötelező.

JEGYESISKOLA

Az ideai keresztény jegyesiskola február 17-én kezdődik a Budapesti Katolikus Egyetemi és Főiskolai Lelkészség szervezésében. Az alkalomak szerdánként, 18 órától Budapesten, a Magyar Szentek templomában (Budapest, XI. ker., Magyar Tudósok körütya 1.) lesznek – az aktuális járványügyi rendelkezések figyelembevételével, Écsy Gábor plébános jóváhagyásával. A tervezett program: március 3.: A házasság testi dimenziója – Krúdy Tamás és Zsófia; március 10.: A házasság mindennapjai – kiscsoportos feldolgozás tapasztalt házaspárokkal; március 17.: Gyermeknevelés a csábítások világában – kiscsoportos feldolgozás; március 24.: Ünnepek – szimbólumok – Pákozdi István plébános. A résztvevők az elvégzett kurzusról igazolást kapnak. Jelentkezni Héray András egyetemi lelkésznel lehet: egytelkbp@gmail.com

KÉPZÉS

A sümegi Ferences Akadémia nyolcadik kurzusa március 11-től 13-ig lesz. Előadó: Szász Péter történész, előadásának címe „Az inkvizíció: mítosz és valóság”. A hetedik kurzus betegség miatt elmaradt. Pótlása 2022. március 25-27. között lesz. Előadó: Dr. Raffay Ernő professzor, előadásának címe „Mi az igazság a szabaddóművészettel kapcsolatban? (Jótékonyági egyet? Ördögi összeküvés?)”, mindkettő pénteken 16 órai kezdettel. Ugyancsak folytatódik a „Világnezetünk keresztény alapjai” című elmélkedéssorozat is, így az Akadémiának tudományos jellege mellett lelkigyakorlatos szerepe is van. A résztvevők bekapcsolódhatnak a rendház és templom liturgikus életébe, a szentmisékbe és a közös zsolozsma végzésébe. Az akadémiát a Sümegi Ferences Rendház (8330 Sümeg, Szent István tér 7.) üzemelteti a kegytemplommal szomszédos kolostor épületében. A kurzus résztvevői elismerő oklevelet kapnak. Igény szerint szállásról gondoskodunk. Jelentkezni a 06/20-823-2430 mobilszámon, illetve az efftaofm@gmail.com címen lehetséges.

KONFERENCIA

Éghajlatváltozás és (éden)kert címmel konferenciát rendeznek Veszprémben március 4-én, pénteken 15.30 órától a Veszprémi Érseki Főiskolán (8400 Veszprém, Jutasi u. 18/2.). A rendezvényen való részvételhez a regisztrációt a oldalon található regisztrációs űrlap kitöltésével várják. Minden érdeklődőt szeretettel várunk! Bővebb információ: <https://www.veszpremiersekszeg.hu/>

MEGHÍVÓ

A Lámpás emberek rendezvénysorozat keretén belül a Kaposztás-megyeri Szentháromság Plébánián (1048 Budapest, Nádasdy Kálmán u. 2-4.) március 13-án, 15 órától a Kormorán együttes: *A Megfeszített* című rockopera filmvetítése lesz. Meghívott vendégek: Koltay Gergely és Szűts István, a darab szerzői. A rendezvény alatt adományokat gyűjtenek a templom javára. Mindenkit szeretettel várunk.

Tavaszi családpassztorációs papi találkozó tart a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Családügyi Bizottsága, március 18-án, pénteken 10-16 óra között a Katolikus Pedagógiai Intézetben (KaPl, 1068 Bp., Városligeti fasor 42.). A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött, jelentkezési határidő: 2022. 03. 11. Bővebb információ: <https://csaladegyhaz.hu>

TRADICIONÁLIS HARANGOK ÖNTÉSE

GOMBOS MIKLÓS ÉS FIA, FERENC

Ref.: www.harangontes.hu

Cím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 134. Pf. 10.
Mobil: +36 30 948 9575 | +36 30 728 8161
Tel.: +36 28 360 170
E-mail: gombosmi@harangontes.hu | info@harangontode.hu

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT, valamint ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8912; E-mail: urnairoda@szgp.hu

Plébániai iroda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8915; E-mail: iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00 Szombaton 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <https://szgp.hu>

ÉLETJÁRADÉK

NÉMETORSZÁGBAN élő, háromgyerekes, keresztény család életjáradéki szerződést kötne idős hölgygel vagy úrral. Egy-szeri nagyobb és havi fix járadékot fizetnének megegyezés alapján élete végéig. Hívjon bizalommal. T.: 06/30-960-5395

RÉGISÉG

A VISNYEI GALÉRIA régiséget vásárol.1071 Budapest, Dózsa György út 44. T.: 06/1-321-7000

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI. kerület, Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

RÉGISÉGEK, hagyaték, örökség felvásárlása készpénzért. www.antikbudapest.hu E-mail: antik@antikbudapest.hu T.: 06-20/932-6495

TÁRSKERESŐ

JÓ MEGJELENÉSŰ, 39 éves, természet- és állatbarát, sport és politika iránt érdeklődő rokonomat – tisztos anyagiakkal – megismertetném dél-alföldi, jóléti, csinos, tanult hölgygel. Telefonszámom választ a kiadóra kérek. Jelige: „Nemzet, család.”

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznl is. T.: 06/1-213-5726

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT
2022. április 27 - május 1. | 5 nap | 82.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT A CSÍKSOMLYÓI BÚCSÚBA
2022. június 2-6. | 5 nap | 84.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT MÁRIACELLBE
2022. június 10-12. | 3 nap | 59.900 Ft/fő

ASSISI SZENT FERENC NYOMÁBAN
2022. június 22-26. | 5 nap | 129.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT
2022. július 24-30. | 7 nap | 199.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT
2022. augusztus 3-8. | 6 nap | 279.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA
+36 20 500 5050
www.viasacra.hu

ÓLOMÜVEGABLAOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

CIRKÓFŰTÉS szereltesen elavult gázkonvektorai helyett! Fűtőkorszerítés kondenzációs gázfalikázán felszerelésével. Teljes ügyintézés, garancia. Rózsa Péter gázszerelő mester T.: 06/30-630-7862, e-mail.: rozsapeter.ev@gmail.com

ÜZENETKÜLDŐ

Szívünk minden szeretetével köszöntjük Ibkét, Szegeden, március 10-én, 90. születésnapján. Köszönjük Istennek életedet, türelmes mindennapjaidat, segítőkész szeretetedet! Kívánjuk, hogy kerüljenek el fájdalmas betegségek. De ha szükséges, hát legyen részed olyan szerető gondozásban, amelyet Te nyújtottál drága Édesanyádnak utolsó éveiben. Ölelünk szeretettel: rokonaid, barátaid, volt munkatársak és hajdani iskolatársaid.

A hirdetések tartalmáért és azok valódiságáért a hirdető vállal felelősséget.

TEPLOMTORNYOK

+36 30 943 0543

– felújítás, generálkivitelezés

– homlokzatfestés

– ipari alpinista munkák

Korsós András építőmérnök

k-vonal kft ügyvezető

e-mail: info@kvonal.hu

Ahol más szédül, ott mi dolgozunk!

Kiadja a Magyar Kurír

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely

ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.

LAPZÁRTA: 2022. FEBRUÁR 28.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István

Lapszerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő-helyettes: Kőrössi László

Szerkesztőség: Agónás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fábian Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet, Verestői Nárcisz

Olvasószolgálat: Koditek Bernadett

Korrekter: Szántó István • Tördelés: Mészáros Ákos

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.

Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933

www.ujember.hu • e-mail: ujember@ujember.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása: +36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztos@ujember.hu

Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén. Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft. Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása: +36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztos@ujember.hu

Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén. Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft. Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása: +36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztos@ujember.hu

Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén. Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft. Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

A premontrei rend eucharisztikus lelkisége

(II. rész)

Írásom előző részében (Új Ember, 2021. szeptember 5.) végigtekintettük azokat a tanúságtételeket, melyekkel Szent Norbert rendalapító tett bizonyosságot a legméltóságosabb Oltáriszentségbe vetett hitéről és eucharisztikus lelkiületéről. A premontrei rend eucharisztikus lelkiiségének megismeréséhez most a későbbi századok nagy premontrei alakjai közül villantunk fel néhányat, majd kitekintünk napjaink gyakorlatára is.

Szent Norbertnek, ennek a szent életű atyának méltó követője volt Lüttichi Szent Julianna, aki 1193 és 1258 között élt. Sokan ágostonos apácának tartják, de a Liège (német nevén Lüttich) városa mellett álló hegyen, a Mont Cornillonon bizonyíthatóan pre-

tartani. E látomását Julianna csak 1230-ban merete nyilvánosságra hozni, amikor a kolostor perjelnöje lett. Ekkortól kezdte el sürgetni az illetékes egyházi hatóságoknál az ünnep megtartását. Juliannának sokat kellett szenvednie, de végül 1246-ban fáradozásait siker koronázta. Liègeben 1247-ben ülték meg először az ünnepet, s a bolsenai csoda hatására 1264-ben IV. Orbán pápa végül az egész világra kiterjesztette ünnepelését. Az ünnep szövegeit Aquinói szent Tamás domonkos szerzetes írta meg, aki – mily meglepő – annak a Szent Domonkosnak a tanítványa volt, aki a premontreiek Santa Maria De La Vid nevezetű spanyolországi kolostorában sajátította el a műveltséget, sőt, a Domonkos-rend maga is a premontrei szabályzattal kiegészített ágostonos regulát fogadta el alapszabályául.

Másik szentünk magyar vonatkozású. Altenbergi vagy Árpád-házi Boldog Gertrúd 1227 és 1297 között élt. Árpád-házi Szent Erzsébet leányáról van szó, aki fiatalon, alig harmincévesen már kolostorának apátnője lett. Ilyen minőségében Gertrúd az első között vezetett be

kolostorában az úrnapi ünnepét 1270-ben, ezzel is bizonyosságot téve a premontrei rend eucharisztikus lelki-ülete mellett.

Meg kell még emlékeznünk a rendi szentek közül Szent Jakab és Szent Adorján premontrei vértanújáról is, közülük különösen Jakabról, aki a reformáció viharaiiban a mai Hollandia területén szenvedett vértanúságot. Életében traktátust írt Krisztus valóságos jelenlétéről a legméltóságosabb Oltáriszentségben. 1572-ben szenvedett vértanúságot Adorján nevű rendtársával, aki a pápa egyházfősege mellett kardoskodott.

Az Eucharisztia tiszteletének és az Oltáriszentségben jelen lévő Jézus Krisztus imádásának terjesztésében nagy szerepet játszott a premontrei harmadrend is. A harmadrendet a hagyomány szerint a rendalapító, Szent Norbert hozta létre 1123-ban, így a legrégebb harmadrend a világon. A rendhez két eucharisztikus ájtatosság kötődik, melyeket a harmadrend terjesztett. Az egyik az úgynevezett eucharisztikus keresztelés hadjárat, melynek célja az volt, hogy az Oltáriszentség újra a lelki élet középpontja legyen. A másik ájtatossági forma az Engesztelő Szentmise Szövetség, melynek tagjai vasárnapokon és ünnepnapokon második szentmise hallgatását vállalták, hogy az ezeken való részvétellel engesztelést nyújtsanak azokért a megbántásokért, amelyekkel Istent illették a vétkecs hanyagságból szentmisét mulasztók. Ennek az ájtatosságnak valószínűleg a rendi statútumokban is sze-

replő napi három szentmise lehetett az alapja, az ünnepélyes konventmise mellett egy második, külön szándékra, engesztelésért bemutatott és hallgatott szentmise vállalása. Említésre méltó még az Oltáriszentség nemzetközi, az egész világ által közösen tartott ünnep, az eucharisztikus világkongresszus, melynek szervezésében mindig részt vesznek a premontreiek. Régen az állandó bizottság elnöke premontrei volt. 1938-ban a budapesti nemzetközi eucharisztikus kongresszuson pedig premontreiek vitték a vállukon az áldoztató kelyheket tartalmazó frigyszekrényt.

Számos történelmi tényt emlegetünk, és a tört még hosszan folytathatnánk. Miben áll tehát a premontrei rend eucharisztikus lelkiisége? Rendünk lelkiiségének alappillére az Oltáriszentség, a valóságos jelenlétben való hit és a napi szentmiseáldozatra való igény. Napjaink rendi közösségi életében is jelen van a szentsegímadás minden hét csütörtöki napján, ezenfelül a premontrei szerzetesek életében nagyon fontos a napi rendszeres szentséglátogatás és a személyes imádság is. A rend lelkipásztori munkásságának és igehirdetésének kezdetektől fogva szilárd alapja a legméltóságosabb Oltáriszentség kultusza. A szentmise szép, méltóságteljes végzésével, a gregorián énekkincs ápolásával, a rendszeres szentsegímadással, valamint a rábízott lelkeknek a legméltóságosabb Oltáriszentség hódolatára és imádására való nevelésével a rendi közösség mindig is megvallotta hitét és kifejezte tiszteletét az eucharisztikus Jézus előtt.

„Ragaszkodni kell ezekhez a dolgokhoz: jelesül az oltár és a szent misztériumok körüli tisztasághoz, a túlkapások és mulasztások kiigazításához a káptalanban és mindenütt, továbbá a szegényekről való gondoskodáshoz és a vendégszeretethez. (Részlet Szent Norbert vitájából, fordította Siket Martina Mária Immaculata OPraem nővér)

Szent Norbert atyánk által vázolt három szempont nyomán vizsgáljuk meg magunkat: Hogyan emelem a szentmiseáldozat fényét, akár papként, akár egyszerű hívőként? Papként méltó módon mutatom-e be a szentmisét? Töreksem-e az igényes liturgiavégzésre? Azután egyszerű hívőként áldozok-e a templom szebbé tételére virágokkal, díszítéssel, takarítással, anyagi segítséggel? Ha szép hangom van vagy szépen olvasok fel, vállalkozom-e liturgikus szolgálatra? Fiúgyermekemet, unokámat buzdítom-e ministrálásra, oltárszolgálatra? Hogyan viselkedem és miként veszek részt a szentmisén? Unatkozom, elkések, vagy a szertartás végén, amilyen gyorsan csak lehet, távozik? Beszél-

készülök-e a szentmisére, vagy csak beesek a templomba? Hálát adok-e szentmise után a kapott kegyelmekért, a szentáldozásért? Szent Norbertől hallottuk, hogy mindennap misézett. Ha időm engedi, töreksem-e elmenni hétköznapi szentmisére vagy szentségimádásra, hogy ott találkozzak Jézussal?

Rendszeresen gyónok-e, vagy tudatosítom-e magamban lelkem aktuális állapotát? Ha halálos bűnbe esem, tartózkodom-e a szentáldozástól, és töreksem-e minél előbb jó szentgyónással újra alkalmassá tenni magam az Üdvözítővel való találkozásra? Tisztában vagyok-e bűneim súlyosságával? Meg tudom-e különböztetni a bocsánatos és a halálos bűnöket? Felkészülök-e rendszeren a szentgyónásra? Kérem-e Isten segítségét bűneim felismeréséhez? Végzek-e napon-ta legalább lefekvéskor lelkiismeret-vizsgálatot az elmúlt napom során elkövetett bűneimért? Megköszönöm-e háláadásban Isten jószágának mindennap tapasztalt csodáit? Ez a Szent Norbert által ajánlott második pont, a belső tisztaság kérdései.

És végül a szeretet gyakorlása. Jóságú vagyok-e? Segítek-e másokon, a rászorulókon anyagilag vagy egyéb földi javakkal? Vendégszerető vagyok-e? Gyakorlom-e az irgalmasság testi és lelki cselekedeteit? Meg tudok-e bocsátani magamnak, másoknak? Haragtartó vagyok-e?

Fontos, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelen lévő üdvözítő Jézust külső és belső dolgokkal egyaránt dicsőítsük. Csak így tudjuk igazán kifejezni hódolatunkat és imádsunkat. Szent Norbert életpéldája és a premontrei rend kilencszáz éves története erre tanít minket. Ehhez a hatalmas életfeladathoz kérjük Szent Ágoston és Szent Norbert, Szent Julianna, Aquinói Szent Tamás, Szent Domonkos, Árpád-házi Boldog Gertrúd, valamint Szent Adorján és Szent Jakab premontrei vértanúk közbenjárását.

Orbán Csaba Frigyes OPraem

montrei apátság állt. Valószínűleg ennek lehetett női kolostora Szent Julianna zárdája a hegy lábánál. A premontrei rendtörténet kezdeteinek idején kettős kolostorokat alapítottak, vagyis a templom két oldalán egymástól elkülönítve éltek a premontrei kanonokok és kanonoknők. A premontrei rendi egyetemes káptalan már az 1200-as évek elején szétválasztotta ezeket, s általában a női közösségek továbbköltöztek egy közeli helyre, jelen esetben például a hegy lábához, és ott telepedtek meg. Az előbb említett tény mellett az is mutatja Szent Julianna kolostorának hovatartozását, hogy ott Szent Ágoston reguláját követték, és a hegy tezején álló premontrei apátságnak jóváhagyási és beiktatási joga volt a női kolostor előljáróját illetően.

Szent Julianna személye azért fontos, mert az úrnapi ünnepét az ő látomásainak köszönhetjük. Magányos imádságai alatt Julianna látomásban rendszeresen látta a holdat fényleni, teljes fényében ugyan, mégis némileg megtört sugarakkal. Ez a jelenés sokszor ismétlődött. Egy idő után fohászodni kezdett azért, hogy megérthesse, mit jelent e látomás. Az Úr végül megmagyarázta: a fénylő hold az Anyaszentegyházat jelenti, a megtört sugar pedig egy ünnep hiányát mutatja: az Úr Testének és Vérének ünnepét. Mivel nagycsütörtökön az Egyház Krisztus szenvedésével, az olajszenteléssel és a lábmosással van elfoglalva, és nagypéntek szomorúsága is beárnyékolja ezt a napot, így az Úr Testének és Vérének méltó dicsőítését nem lehet eléggé ünnepélyesen meg-

HÍREK KÉPEKBEN

● **A Veszprémi Főegyházmegye** Hitoktatási Irodája továbbképzést szervezett a katekéták számára február 19-én a Veszprémi Érseki Főiskolán. A félévente megrendezett rekolléziós nap témája ezúttal a 2021-től 2023-ig tartó színódusi folyamat volt Közösség, részvétel, küldetés alcímmel.

● **Az internet előnyeiről, hátrányairól és veszélyeiről** tanulhattak a Jótevő Alapítvány szervezésében egy február 17-én, a nyíregyházi Szent Miklós-házban megrendezett programon a nyíregyházi Szent Miklós Gyermekvédelmi Intézmény nevelőszülői hálózatából és lakóotthonaiból, Baktalórántházáról, valamint Nyírbátorból érkezett diákok.

● **Boldog Brenner János** születésének 90. évfordulójára új harang készült a szombathelyi Árpád-házi Szent Erzsébet ferences templom tornyába, amelyet Székely János megyéspüspök február 20-án szentelte fel.

Megújul a bélapátfalvi apátsági templom

1232-től épült Magyarország egyetlen máig maradt középkori ciszterci apátsági temploma. A Nagyboldogasszony tiszteletére szentelt bélapátfalvi templom műszaki állapota azonban nagyon leromlott, így szükségessé vált az épület teljes rekonstrukciója. Február 22-én írták alá a bélapátfalvi apátsági templom felújításáról szóló szerződést Egerben.

A szerződés ünnepélyes aláírása alkalmával Ternyák Csaba egri érsek elmondta, számos beruházás zajlik most az Egri Főegyház-

megye területén, megújul többek között az egri bazilika, a szeminárium, az érsekudvar és most az egyik legkülönlegesebb templom, a Nagyboldogasszony tiszteletére szentelt béla-

pátfalvi ciszterci apátsági templom rekonstrukciója is elkezdődhet.

A bükki Belső hegység lábánál épült templom fontos rendezvények helyszíne, Kádár László egri érsek, aki ciszterci szerzetes volt, ide szervezte a papi találkozót, melyre a főegyházmegye valamennyi lelképásztorát hívják, ez a hagyomány a mai napig él – ismertette Ternyák Csaba érsek.

Nem túlzás történelminek nevezni ezt a napot – fogalmazott Ficsek László, az Egri Főegyházmegye általános helynöke –, hiszen egy hosszú előkészítési időszak után érkezett a kivitelezési szerződés aláírásának ideje, és a dokumentum szerint 2022. március 16-án megtörténik a munkaterület átadása.

A kivitelező cég ügyvezetője, Erdei Z. József elmondta: számos referenciájuk van a műemlék épületek felújítása területén, érdekes kihívásnak tartják ezeket a feladatokat.

A szerződés szerint 2024 márciusára fejezik be a bélapátfalvi apátsági templom felújítását. A munkálatok során az épület külső és belső rekonstrukciója mellett megszüntetik annak környezetét, és a látogatókat fogadó épületet is bővítik.

Szöveg: Bérczessy András
Forrás: Egri Főegyházmegye
Fotó: Balogh Ferenc

A hit győzelme a diktatúrák idején

Átadták a Hit pajzsa-díjat

Huszonegyedik alkalommal adták át a *Parma fidei* – Hit pajzsa-díjat február 26-án Budapesten, a Párbeszéd Házában. A kuratórium döntése alapján 2022-ben a határon túlról Tamás József nyugalmazott gyulafehérvári segédpüspök, itthonról Kontra Éva testvér, a Magyarok Nagyasszonya Társaság első általános elöljárója kapta a díjat.

A kitüntetést a kommunizmus áldozatainak emléknapja (február 25.) alkalmából azoknak az élő egyházi személyeknek ítélik oda évről évre, akik a diktatúra alatt is hűségesek maradtak hitükhöz, magyarságukhoz. A díjat Horváth Béla kispapja képviselő és Gyurkovics Tibor Kossuth-díjas író alapította 2002-ben.

Az ünnepségen megjelentek Sajgó Szabolcs SJ, a Párbeszéd Háza igazgatója köszöntötte. A díj egyik alapítója, Horváth Béla emlékeztetett rá: tavaly jelent meg az ő összeállításában A Hit pajzsa-díj története képekben 2002–2020 című album, az Antológia Kiadó gondozásában. Ennek folytatásaként a Mária Rádió elnöke, Szabó Tamás felkérte őt, hogy indítson el egy műsorsorozatot. Kétféleképpen közel egyórás műsorban mutatják be a Hit pajzsa-díjjal eddig kitüntetett papokat, szerzeteseket. A még élőkkal interjúkat készítettek, a már elhunytakról barátaik, egykori paptársaik, rendtársaik emlékeztek meg. A tervek szerint a közeljövőben könyv alakban is megjelennek a beszélgetések, a kiadványt Kövér László házelnök anyagilag is támogatja.

Az Országgyűlés elnöke ünnepi beszédében kiemelte: a kommunista diktatúrák áldozatainak sorsa intelem a jövő nemzedékeinek, hogy vétezzék fel magukat a hittel, mert az istentagadásból mindig embertelenségbe torkolló gonoszság soha nem fogy ki a fegyverekből.

A legyőzhetetlen, áttörhetetlen páncél erejét mindig a lélek ereje adja. Erre mutatnak példát

Isten közelségében leélt életükkel a Hit pajzsa eddigi és ideai kitüntetettjei, akik vállalták a veszélyt, az üldöztetést, a börtönt. Egymás segítségével napról napra haladtak a számukra kiszabott úton, megtették, amit kellett. A Krisztus óta eltelt kétezer év bizonyítja: Soha nem az győz, akinek a fegyvere erősebb, hanem az, akinek a hite.

Kövér László hozzátette: a múlt újra dörmöly az ajtónkon. A szemünk láttára terjeszkedik egy új szellemi és lelki sivatag, amelyben csak az istentagadó és emberellenes ideológia visszhangzik, amely hamisságot hirdet és a tolerancia jelszavát harsogva valójában ordas, hatalmi és üzleti érdekek mentén szüntető meg a szólás- és lelkiismereti szabadságot,

visszaélve a jogállam eszközeivel, családokat szakítana szét, gyermekeket csonkítana meg és elvonná őket szüleiktől. Ez a zsarnokság hatékonyabb eszközökkel rendelkezik, mint az eddigi, nemcsak az emberek fizikai ellenőrzésére, de a tudatuk formálására, lelkük mérgezésére is. Éppen ezért ma is és a jövőben is nagyon nagy szükség van élő, keresztény közösségekre.

(A *Parma fidei*-díj ideai kitüntetettjeivel előző lapszámunkban olvashattak interjút – a szerk.)

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

Ha egy nővér a jégre lép...

Ha Ráhel nővérről van szó, aki a Szent Ferenc Kishőveirei rend tagja, akkor egy rendhagyó korcsolyakőr videója lesz a végeredmény. A magyar alapítású szerzetesrend YouTube-oldala, a KISHŐVÉREK tette közzé még a téli olimpia idején, február 10-én a felvételt.

Mészáros Judit Ráhel nővér nem is akárhogyan siklik a jégen. Ennek pedig az az oka,

„Szokták mondani, hogy korcsolyázni nem lehet megtanulni és nélkül. Így az életben is jönnek nehéz helyzetek, amikben elcsúszok, eleszek, amikor fontos ez a reflex: nem feladni, hanem fölállni, és akkor újra gyakorolni” – mondja a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Arlón szolgáló szerzetesnő, aki a település szélén levő tavon rója a köröket.

A videó aláfestő zenéje is magáért beszél: Meghívtál, hogy vízre lépjek. Sokak kedvence

amint a videóban is elárulja, hogy gyermekkorában jégtáncolt. A profi mozdulatokat, gyönyörű forgásokat ráadásul szerzetesi ruhában adja elő, és abban a korcsolyacipőben, amelyet még tizenöt évesen kapott.

Az ötperces videóban nemcsak a nővér kiváló koritudásában gyönyörködhetünk, hanem abból is ízelítőt kaphatunk, mi mindenre tanít meg a sport.

ez, a Hillsong Oceans című dicsőítő dala Csizsér László feldolgozásában.

Az Arló-tó a 20. század elején keletkezett: a bányászati tevékenység következtében a Csahó-hegy homokkőrétegei elmozdultak, és a suvadás elzárta a patak útját, 8,5 hektáros tavat hozva létre.

Forrás és fotó: Szent Ferenc Kishőveirei